VIENYBĖ

LITHUANIAN NATIONAL WEEKLY

Vienybė is the oldest Lithuanian newspaper, established in 1886 by J. ... lished weekly at 412 Bedford Avenue, Brooklyn 11, N. Y. Juozas Tysliava, Editor and Publisher. Entered as second Class Matter October 23, 1907 at the ... ice at Brooklyn, N. Y. under the Act of March 3, 1879.

Subscription rates: United States and possessions $3.00 a year. Car... 0. For rates to other countries apply circulation department. Advertising rates on ... n. Telephone EVergreen 4-0862.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
MAY 25 1946
ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

New York Public Library 470 Fifth Ave.

LX METAI 21 N — PENKTADIENIS, 1946 M. GEGUŽĖS (MAY) 24 D. — ...A 5 CENTAI

DABAR

Taika arba karas
Tai bent laisvė
Ir vėl atsimušė
Ba kepuras šoka

JUOZAS TYSIJAVA

Neseniai grįžęs iš Europos laikraštininkas Lippmanas sako, kad tarp britų ir sovietų einančios varžytinės dėl Vokietijos.

Sakoma, kad britai, ruošdamiesi karui prieš sovietus, stengiasi į savo pusę patraukti vokiečius.

Sekretoriaus Byrnes raportas iš nepasisekusios Paryžiaus konferencijos, deja, dalinai patvirtina tuos Lippmano išvedžiojimus.

Girdi, "jeigu mes nesugebėsime bendradarbiauti taikoje, tai būsime priversti bendradarbiauti kare..."

***

Vienas žydų rabinas, žinomas žurnalistas, Philip R. Alstat negali atsistebėti, kaip Viktoras Emanuelis, pasirašęs Mussolinio dekretą prieš žydus, 1904 m. galėjo šitaip išsireikšti:

"Nėra skirtumo tarp žydų ir krikščionių Italijoje. Žydai gali ir privalo dalyvauti visur: karinėse, civilinėse ir diplomatinėse tarnybose. Parlamente šiandien — 18 žydų..."

Bet, kartodamas tuos buvusio Italijos karaliaus žodžius, rabinas prisimena vieno senovės psalmisto sakinį—

"Netikėkite kunigaikščiais, neigi žmogaus sūnumi, kuris jums negali padėti."

***

Kalbant apie unijas ir streikus...

Šiomis dienomis vienas Detroito gyventojas nutarė nusidažyti savo namus. Žmogus pasistatė kopėčias ir pradėjo dirbti.

Bet, štai, ateina dažytojų unijos agentas ir... įsako jam įstoti į uniją, arba tą darbą pavesti unijos darbininkui.

Dabar spėkite, kas atsitiko, kai tas žmogus, pradėjęs dažyti savo namus, atsisakė su agentu kalbėtis?

Kitą dieną ties jo namais pasirodė du "pikietininkai" su atitinkamais plakatais...

***

Vadinas, jau antras lėktuvas atsimuša į New Yorko dangoraižius...

Nesistebėsime, jeigu, vietoj dabartinių, nuolatinių automobilių kolizijų miestuose ir vieškeliuose, netolimoje ateityje spauda ir radijas kasdien pranešinės apie lėktuvų susidurimus ore.

O buvo laikas, kai žmonės bijojo traukinių.

Pavyzdžiui, apie pirmojo traukinio pasirodymą vienas iš mintingas Anglijos parlamento narys šitaip išsireiškė:

"Nuo greito važiavimo, ligainiui, žmonės išeis iš proto..."

***

Antanas Bimba, kuris, būdamas Maskvoje, labai pasiilgo šiltų kambarių su šiltu vandeniu, tarp kita ko pažymi:

"Beja saulės Vilniuje dar nemačiau."

Kažkodėl visi tie Bimbos "įspūdžiai" primena jo krašto, kupiškėnų, dainelę—

"Tindi rindi roška,
Kas tį miški broška?
Meška riešutauja,
Vilkas šienų pjauna,
Tas kiškelis nabagėlis
Ba kepuras šoka."

***

Sovietų leidžiamame žurnale, New Times, klausiama:

Reikalauja griežtos politikos su SSSR

Amerikos Darbo Federacijos valdomasis komitetas paskelbė pareiškimą, kuriame griežtai smerkiama dabartinė imperialestinė Maskvos politika. Reikšdamas savo nepasitenkinimą nepasisekusia Paryžiaus "keturių" konferencija, ADF vykdomasis komitetas sako:

"Mes privalome turėti aiškų susipratimą su Sovietų Rusija. Jeigu dabartinė Sovietų politika yra grasinanti, tai turime jiems parodyti, kad mes taip pat mokame būti griežti ginti savo principus."

Toliau nurodoma, kad Maskva tiek Europoje, tiek Azijoje vartojanti jėgą vietoje susitarimo. Girdi, prisigrobusi teritorijų, Maskva visur skubinasi plėsti savo įtaką. Nesiskaitydama su Jungtinių Tautų principais, Rusija paneigė kitų tautų apsisprendimo teisę ir t.t.

Pagaliau, tame ADF pareiškime pabrėžiama, kad jau atėjęs laikas rimtai skaitytis su šiais faktais. Girdi, Jungtinės Valstybės turi reikalauti Sovietų Rusijos tesėti karo metu duotus pažadus ir laikytis Atlanto Čarterio principų.

Sovietai pralaimėjo pabėgėlių komitete

Tarptautinis Komitetas Pabėgėliams Remti Londone priėmė Amerikos pasiūlymą laikyti pabėgėliais politinius emigrantus. Dėl to Sovietų delegatas pareiškė, kad vargiai Rusija pasiliksianti komitete. Lenkijos atstovas taip pat pareiškė, kad jo valstybė negalinti remti savo politinių priešų Italijoje ir Anglijoje. Jugoslavijos atstovas protestavo prieš pagalbą emigrantams. Sovietų Rusijos, Lenkijos, Jugoslavijos, Ukrainos ir Čekoslovakijos delegatai balsavo prieš, bet 10 delegatų palaikė Jungtinių Valstybių projektą.

Kaip žinoma, sovietai ir jų satelitai norėjo, kad visi "išvietinti asmenys" tuojau būtų grąžinami į jų tėvynes, kurias šiandien kontroliuoja Maskvos pastatyti bolševikai.

Karas tarp Irano ir Azerbaidžano

Kovos tarp Irano kariuomenės ir autonominio Azerbaidžano jėgų prasidėjo, ir tai pripažįsta pati Teherano valdžia. Azerbaidžano sostinės Tabrizo radijas sako, kad "jau antra diena iranai atakuoja..." Visame Azerbaidžane paskelbta karo padėtis.

Tuo tarpu Irano atstovas informuoja Jungtinių Tautų Saugumo Tarybą, kad dar nėsa tikrų davinių ar rusai apleidę Azerbaidžano sritį.

Nenori rusų kalbos

Vilniaus universitete norėta įvesti dėstymą rusų kalba, bet pasipriešino profesoriai, kad nemoka rusų kalbos.

"Kodėl Jungtinės Valstybės neranda galimumų pasidalinti atominės bombos paslaptimi su kitomis taiką mylinčiomis valstybėmis?"

Kadangi Rusija save laiko "taiką mylinčia valstybe," tai, žinoma, jai pirmiausia rūpi tos atominės bombos paslaptis.

Vadinas, atiduok man savo revolverį, tai aš tavęs nešausiu.

Tokia sovietų "taika."

Tokia razbainikų logika.

ŽINIOS IŠ VISUR

— Brazilijos valdžia perėmė geležinkelius, kurių darbininkus sukurstęs streikuoti milijonierius Luis Carlos Prestes vadovaujami komunistai.

— Guatemaloje pradėta restauruoti senovės indėnų miestas Zaculeu.

—Vėliausiomis cenzo žiniomis, dabartinis Japonijos gyventojų skaičius— 73,110,995.

— Filipinų respublikos inauguracijoje, liepos 4 d., dalyvaus prezidentas Trumanas ir kiti JAV valdžios atstovai.

— Varšuvos teismas pradėjo nagrinėti dar dviejų Lenkijos pogrindžio dalyvių bylą.

— UNRRA žiniomis, daugelio Europos kraštų ūkininkai, dėl maisto stokos, buvo priversti naudoti sėklines bulves ir grūdus.

— Naujasis britų ambasadorius Maskvoje Sir Maurice Peterson pradėjo eiti savo pareigas.

— Tarp Lenkijos ir Bulgarijos pasirašyta prekybos sutartis.

— Graikų kareiviai Atėnuose sunaikino komunistų laikraščio Volos spaustuvę.

Būsimose New Yorko valstybės gubernatoriaus rinkimuose demokratų kandidatu numatomas Farley.

— Šių metų balandžio 1 d. New Yorke buvo 375,000 bedarbių.

— Iš Londono pranešama, kad Albanija Graikijos pasienyje sukončentravusi tris divizijas.

— Philadelphijoje streikuoja laikraščių išvežiotojai.

— Vėliausiose riaušėse, Aleksandrijoje, Egipte, sužeista 45 britų kariai.

— Iki šiol Belgijoje sušaudyta 88 nacių bendradarbiai.

— Britai siūlo arabų ir žydų atstovams tartis Palestinos klausimais.

— Buvęs Italijos karalius Viktoras Emanuelis apsigyveno Aleksandrijoje, Egipte, kaimynystėje su buvusiu Albanijos karalium Zog.

— Iš Paryžiaus pranešama, kad Prancūzija nelinkusi duoti Amerikai bazių savo salose, Pacifiko vandenyne.

—Naujame Olandijos parlamente katalikų partija turės daugumą atstovų.

— Skerių spiečiai, nusiautę Sardinijos salos dalį, persimetė į Italiją.

— "Aš esu amerikietis" dienoje, sekmadienį, Central Park, New Yorke, dalyvavo 150,000 žmonių.

— Praeitą pirmadienį Montreale prasidėjo Kanados parlamento nario, komunisto Fred Rose, šnipinėjusio sovietams, teismas.

— Gen. Anders vadovaujama lenkų kariuomenė perkeliama į Angliją galutinam išformavimui.

— Guatemala uždarė savo pasiuntinybę Maskvoje, nes... brangiai kaštuoja ir nėra naudos...

Trylika komunistų, andai pikietavusių Churchillą New Yorke, nubausti po 25 dolerius...

— Buvęs Mandžūrijos imperatorius Pu I atvežtas į Vladivostoką, iš kur jis bus perduotas kinų teismui.

— Neseniai buvusiuose Haiti rinkimuose pralaimėjo komunistų ir kairiųjų partijos.

—Darbo Departamentas praneša, kad iš 9 milijonų demobilizuotų Amerikos karių nedirba tik keletas šimtų tukstančių.

Nurembergo dokumentai ir generolas Raštikis

(Vienybės korespondento Vokietijoje)

Šių metų pavasarį lietuvių tremtinių visuomenėje ėmė plačiai sklisti "aliarmuojančios" žinios, jog nacių kare nusikaltėlių bylos archyvuose Nurembergе atsiradę du dokumentai, liečiantieji Lietuvą. Tie du dokumentai esą labai skaudžiai ir sunkiai kompromituoją kaikurias buvusias Lietuvos politines grupes, ir konkrečiai — voldemarininkus.

VLIK'O ĮSIKIŠIMAS

Šios žinios lietuvių visuomenę labai sudomino, o daug kur sukėlė net susirūpinimo. Kaip ir kokiu būdu tasai žlugęs nacizmas galėtų dar rekošetu atsiliepti lietuviškoms partijoms ir jas kompromituoti? Nejaugi? O gal tai tik gudri bolševikų propaganda, kurios tikslas dabar paversti "naciais" ar jų bendradarbiais visus tuos lietuvius, kurie tebekovoja už Lietuvos nepriklausomybę?

Tokie spėliojimai dar daugiau sustiprėjo, kai pasidarė vieša paslaptis, jog į tą visą reikalą nedelsdamas energingai įsikišo Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas — vadinamasis VLIK'as. VLIKo vadovai gautus dokumentus, esą, ištyrė ir to pasekoje nutarė pašalinti iš VLIK sudėties vieną jo narį — Lietuvių Nacionalistų Partiją.

Ta partija buvusi pašalinta iš VLIK visų lietuviškų politinių partijų ir grupių pritarimu. Tiktai Laisvės Kovotojų Sąjunga ir Lietuvių Tautininkų Sąjunga, esą, susilaikiusios nuo panašios nuomonės išreiškimo.

"NUREMBERGO DOKUMENTAI"

Netrukus po to Jūsų korespondentui laimingu būdu pasisekė gauti visus reikalingus dokumentus, liečiančius Nacionalistų Partijos pašalinimo priežastis. Jis skaitė abu Nurembergo bylos archyvuose rastus dokumentus, o taip pat ir kai kuriuos Lietuvos Nacionalistų Partijos vadovybės pareiškimus ta proga, pašalinimui įvykius.

Tie "Nurembergo dokumentai" yra tik du, arba tiksliau sakant, tik vienas susidedantis iš dviejų dalių: 1. Vokietijos Reicho Saugumo Viršininko Vyriausiojo štabo asmeniškas laiškas Reicho užsienių reikalų ministeriui, "brangiam partijos draugui" von Ribbentropui, ir 2. priedas prie laiško, arba memorandumas su platesniais paaiškinimais. Abu dokumentai liečia 1938-39 metų laikotarpį. Laiškas datuotas — 1939 metų birželio 29 dieną.

Tų dokumentų autentiškumo Jūsų korespondentas negalėjo absoliučiai tikrai ištirti. Bet jo žiniomis, VLIK padaręs savo sprendimą, remdamasis tais tekstais. Taigi, apie juos ir tektų kalbėti.

KĄ TIE DOKUMENTAI SAKO?

Pasiskaičius tekstus iš karto matyti, kad tie "dokumentai" daug mažiau "skandalingi," negu pradžioje apie juos lietuvių publikoje buvo paleista gandų.

Jų esmė tokia: Reicho saugumo viršininko štabas siūlė Ribbentropui apsvarstyti, ar reikėtų paremti pinigais vadinamuosius voldemarininkus, jiems siekiant paimti į savo rankas Lietuvos politinę vadovybę. Jo paties manymu, "voldemarininkų finansinės pagalbos prašymą reikėtų patenkinti. Bet ginklų negalima duoti jokiu budu," sako jis, prisiminęs, jog vienas voldemarininkas esąs prašęs ir ginklų.

Labiausiai voldemarininkų grupę, kaip vokiečių "bendradarbius," kompromituojantis tvirtinimas būtų tas, kur memorandume sakoma, jog "Voldemaro grupė buvo kartas nuo karto paremiama smulkiomis pinigų sumomis (po kelis šimtus markių), kad būtų galima stebėti jos veikimą ir raidą."

Iš pacituotos vietos matyti, jog vokiečių žvalgyba ieškodavo užverbuoti Lietuvos voldemarininkuose slaptų šnipų teik ti žinias apie jų veikimą, bet tos sumos buvo itin mažos. Palyginti, kiek vokiečių propaganda ir žvalgyba milijoninių sumų išleisdavo Klaipėdos krašte ir Lietuvos visuomenei iš vidaus demoralizuoti, tos nereguliarios kelių šimtų markių sumos yra, tik menkniekis. Menkniekis, palyginus, ir Kominterno ir Rusijos komunistų partijos mėtomomis milijoninėmis sumomis, organizuojant ir visiškai ligi toi išlaikant Lietuvos Komunistų partiją, jos agitatorius, spaudą ir šnipus Lietuvos kariuomenėje (kurių tarpe didžiausią skandalą savo laiku buvo sukėlęs sovietų šnipo Lietuvos kariuomenėje, gen. Klesčinskio atidengimas)...

"Nurembergo dokumentai" yra gana įdomūs kitais atžvilgiais, bet ne voldemarininkų grupės finansiniu ir kariniu "bendradarbiavimu" su Vokietija.

AR NE PER GREITOS IŠVADOS?

"Memorandume" paliečiama daug visokių temų, iš kurių matyti, ką vokiečiai laikė jiems naudinga ir ką nenaudinga, palanku ir nepalanku Lietuvos Respublikos vidaus politinėje ir ekonominėje plėtotėje.

Ir pačius voldemarininkus memorandumas pavadina tik "vadinamaisiais voldemarininkais," kurie "susidarė iš asmenų, kurie įvairiausių priežasčių yra nepatenkinti Lietuvos prezidento Smetonos vyriausybe." Kaip gerai žinoma, tais laikais Lietuvoje nepatenkintų prez. Smetonos vyriausybe būta ir voldemarininkų ir krikščionių demokratų, ir liaudininkų... Tos visos grupės vienu metu, dar prieš to "memorandumo" rašymo laiką, kaip tik Klaipėdoje buvo sudariusios bendrą koaliciją ir leido populiarų antismetoninį laikraštį, Žygis.

Yra daug pagrindo prileisti, kad ryšium su tais "žyginikais" bus atsiradęs ir Reicho Saugumo Viršininko "memorandumas" ponui Ribbentropui.

Antra aplinkybė yra ta, kad "memorandumas" kalba apie "vadinamus voldemarininkus" ir kaikuriuos šnipelius 1938-39 metais, prieš karą. Gi Lietuvių Nacionalistų partija yra įsikūrusi tik 1941 metų gale ir netrukus po to pati save oficialiai užsidariusi, rasdama, jog ji su vokiečiais negali bendradarbiauti Lietuvos okupacijoje ir aktyviai pereidama į pogrindinę priešnacišką veiklą.

Kodėl ta nauja partija, ryšium su "Nurembergo dokumentais," dabar buvo pašalinta iš VLIK, o ne ir visos kitos grupės, kurios, anot "memorendumo," dėl įvairiausių priežasčių buvo nepatenkintos Lietuvos prezidento Smetonos vyriausybe, būtų ne visai lengva atsakyti...

Todėl lietuvių visuomenės sluogsniuose, ryšium su šiomis informacijomis, yra nuomonių, jog ar tik nebus perdaug pasikarščiavusios kaikurios VLIKo sudarančios grupės tame savo sprendime ir ar, pašalinant vieną savo jauną narį, tuo jau būtinai prisidėsime prie visų gyvųjų ir veikliųjų lietuvių politinių pajėgų subūrimo ir apjungimo, koks iš tikrųjų buvo, yra ir turėtų būti VLIK uždavinys ir jo veiklos pagrindas.

Kad ne visi vienodai manė, rodytų tautininkų ir Laisvės Kovotojų susilaikymas nuo tolygios nuomonės priėmimo. Tas susilaikymas galėjo įvykti jokiu būdu ne dėl tų grupių kokio "idėjinio bendrumo" su nacionalistais ar "voldemarininkais", o tik dėl pačios VLIK prigimties ir jo uždavinių tikslesnio vertinimo. Kaip žinoma, Laisvės Kovotojai niekad nėra nieko bendro turėję su voldemarininkais, o kokie su jais yra buvę tautininkų "santykiai" per 10 metų, tai irgi niekam ne paslaptis...

Atrodo, būtų tikslinga, kad šiuos klausimus mūsų grupės dar kartą kiek šalčiau persvarstytų. Tam būtų juo daugiau pagrindo ir prasmės, jog ryšium su Nacionalistų Partijos pašalinimu iš VLIK kaikurios grupės ėmė varyti akciją už VLIK naują papildymą neva buvusių Lietuvos karių atstovų ir ta proga linksniuoti vieno ar kito generolo pavardę...

GEN. RAŠTIKIO PAVARDĖ

Taigi, jei dar kartą čia sugrįžtume prie "Nurembergo dokumentų," turėtume pasakyti: daug triukšmo dėl menko nieko, tik didelė audra mažyčiame vandens šaukšte...

Jokių didesnų sencacijų ir kokių baisenybių tuose dokumentuose nėra. Pasaulis žino milijonus daug įdomesnių šnipažo aferų, daug biauresnių faktų, kaip viena valstybė brauna si į kitos valstybės vidaus gyvenimą, ieškodama ten bendradarbių ir įrankių savo užgaidoms vykdyti...

"Nurembergo dokumentai" labai negausūs ir mūsų žmonių pavardėmis. Kalbama apie "voldemarininkus," bet labai bendrai ir, atrodo, neturint aiškaus vaizdo, kas jie per vieni buvo ir iš kokių elementų susidėjo. Šalia to paminėtos prof. A. Voldemaro ir Respublikos Prezidento A. Smetonos pavardės.

Be to, "memorandume" paminėta dar viena pavardė, kuri su voldemarininkais, berods, nieko bendro neturėtų, — tai buvusio Lietuvos kariuomenės generolo S. Raštikio pavardė. Ir apie jį Reicho Saugumo Štabo viršininko pasakyta tik keli žodžiai. Štai jie: **"Ne Vokietijos interesas silpninti kariuomenės vado Raštikio poziciją, kurio įtaka Lietuvos politiniam vadovavimui didėja"...**

Teko patirti, kad lietuviški bolševikai yra suuodę apie rastuosius "dokumentus" Nurembergo byloje ir ta proga su paminėtuoju sakiniu naudojasi pulti gen. Raštikį, kaip "nacį." O gal tie dokumentai buvo tik sufabrikuoti, kad bolševikai turėtų "medžiagos" pulti vieną ar kitą Lietuvos asmenį, vieną ar kitą jiems labai nepatinkamą lietuvišką partiją, arba suteikti medžiagos kad lietuviškos partijos pačios tarpusavy daugiau susipiautų?...

Į tuos klausimus tuo tarpu sunku atsakyti, nors liūdni faktai rodo, kad kažkam pasisekė dėl niekų sukelti "audrą vandens šaukšte."

Kaikurios lietuviškos grupės pasikarščiuodamos pasinaudojo ir padarė griežtas išvadas iš "Nurembergo Dokumentų", užmiršdamos (tyčia ar netyčia), kad tuo pačiu jos pastatė į gana nemalonią padėtį ir generolą Raštikį. Tuose "dokumentuose" juk tiek maža pavardžių, — ir labai kompetentinga Vokietijos Reiche įstaiga aiškiai palankiai atsiliepia tik apie vieną gen. Raštikį! Ar tada nuostabu, kad bolševikai šį faktą išnaudoja — ne tik duoti smūgį Lietuvos "nacionalistams ir naciams", bet drauge ir generolui Raštikiui?

Tad kažin ar buvo prasmės VLIK su tais "Nurembergo dokumentais" skaitytis, kaip su rimtais dokumentais ir tuo tik suteikti koziri Lietuvos priešams daryti tolesnes "išvadas" ir jau dėl kitų asmenų?

Kitame numeryje — "Savotiškas generolo Raštikio likimas."

ATVYKO 14 LIETUVIŲ IŠ EUROPOS

Praeitą pirmadienį Marine Flasher laivu pasiekė New Yorką pirmoji Europos karo pabėgėlių grupė, 795 žmonės, kuriuos Jungtinės Valstybės įsileido, pagal specialų prezidento Trumano potvarkį. Šiame transporte atvyko ir 14 lietuvių, neskaitant visos eilės žydų kilmės Lietuvos piliečių.

Tarp lietuvių, atvykusių daugiausia pas savo gimines, yra žinomas Kauno ir Vilniaus universitetų profesorius dr. Jurgis Žilinskis su žmona Ksavera ir dviem augintinėm. Žilinskai tuojau išvyko į Waterbury, kur gyvena jų duktė ponia Vileišienė, dr. P. Vileišio žmona. Be to, kartu su šia grupe atvyko Kazys ir Monika Dantai, kurių giminės (brolis Julius Danta su žmona) gyvena Philadelphijoje.

Visi šie naujieji imigrantai, tiek lietuviai, tiek kitataučiai, atvyko iš Vokietijos, kur daugeliui teko iškentėti Belseno, Buchenwaldo, Dachau ir Oswiecimo nacių lagerių baudžiavą.

Be jau paminėtų atvyko šie lietuviai: Lucija Stankevičiūtė (Žilinskų augintinė) Antanas ir Marija Varnai, Kemeklis ir Irena Kemeklienė, Kurlenskai, vyras ir žmona, ir dvi našlaitės — Birūtė Kungytė ir Juzė Adomonytė abi 16 metų amžiaus.

Apie atvykusius plačiai rašė New Yorko spauda. Pavyzdžiui Daily Mirror idėjo paveikslą, kaip Vileišių dukrelė (gimusi Amerikoje) bučiuoja savo tėvuką, Daugelis imigrantų, pamatę Amerikos krantus, apsiverkė. Be kai kurių giminių, atvykusius lietuvius pasitiko Liet. Gen. Konsulato atstovas A. Simutis.

Amerikos Lietuvių Savaitė

Svečiuos pas Philadelphijos lietuvius

Jei ir nebūtų toks patogus susisiekimas iš New Yorko į Philadelphiją, visvien vienos ir kitos didžiulės lietuvių kolonijos ryšiai būtų tvirti. Tuos ryšius stipriai palaiko seno Brooklyno lietuviškoji spauda. Ji ir liko šiandien tuo didžiuoju lietuvių tautos ryšiu. Kur nebūtų lietuviai išblaškyti, kur jie nebūtų apsigyvenę, juos riša lietuviška spauda, kuri reiškia bendras mintis, bendras idėjas ir bendrus siekimus. Štai, tik šiandien varčiau, skaičiau ir gėrėjausi lietuvio laišku iš Honolulu, Hawajų salose. Tą laišką Vienybei parašė Fred E. Truman — Vytautas Brazevičius. Jis ten gyvena ir, būdamas laivų statybos inžinierius, ten dirba. Taigi, iš vieno pasaulio krašto apie lietuvį, per lietuvišką laikraštį, sužino kito krašto lietuviai. Nors Philadelphia netoli iš New Yorko, bet nesigaili į ten nuvažiavęs, nes vis randi pluoštą naujų žinių., kuriomis gali pasidalinti su kitose vietose gyvenančiais lietuviais. O Philadelphijos lietuvių gyvenimas įdomus, jie plačiai įėję į vietos visuomeninį, politinį ir ūkinį gyvenimą.

Jau kelis sykius stengiausi pamatyti Philadelphijos garsųjį biznierių Baltramiejų J. Tribulą, bet pereitą žiemą jie praleido saulėtoje Floridoje, tai ir nesisekdavo jis sutikti. Bet, štai, jis neseniai grįžo, grįžo pilnas energijos ir sveikatos. Trys mėnesiai poilsio žmogui daug reiškia, o juo labiau skaidriojo dangaus Floridoje.

Retas kuris Philadelphijoje, ar apylinkėse nežino, ar nepažįsta B. J. Tribulo. Jis seniai gyvena Philadelphijoje, čia ver tėsi įvairiais, įvairiausiais biznjais. Bizni B. Tribulas pradėjo, antrą dieną atvažiavęs į Ameriką. Tai buvo pradžioje šio šimtmečio. Tik išlipęs iš laivo, apsistojo Philadelphijoje, jis pradėjo gaminti kilijus. Tuo biziniu padarė gyvenimo pradžią. Nebuvo lengva jaunam amerikiečiui, nors ir gabiam vyrui, įeiti į bizni, bet jis stengėsi. Kiek laiko varęs tą bizni, jį nutraukė ir išvyko į Burlington, N. J., kur gavo "molderio" darbą. Mat, šį puikų amatą Baltramiejus išmoko Vilniuje, ten dirbdamas įvairiose dirbtuvėse. Jaunystės metus jis Vilniaus fabrikuose ir praleido. O senoje tėvynėje teko ir rusų kariuomenėje tarnauti. Todėl B. J. Tribulas į Ameriką atvažiavo jau subrendęs ir gyvenimui pasiruošęs. Tad ieškodamas ko geresnio jis pradžioje važinėjo iš vietos į vietą, iš

B. J. Tribulas

Burlingtono persikėlė į New Jersey valstybę, vėl į Erie, Pa. Čia jau vėl griebėsi biznio, o kad ir nedidelio — atidarė rūkalų ir popierio prekybą. Du metus čia tą bizni varęs, vėl grįžo į Philadelphiją ir jau pasuko į stambesnį—maisto produktų prekybą. Trejus metus prekiavęs maisto produktais, atidarė saliūną ir jį ilgus metus Philadelphijoje laikė. Bet pilnas energijos B. J. Tribulas žvalgėsi ir ieškojo dar stambesnio biznio. 1918 m. jis pirmasis iš lietuvių Atlantic City, N. J., gražiame pajūryje, atidarė šimto kambarių viešbutį. Jo viešbutyje tada dirbo daug žmonių. Biznis sekėsi neblogai, tačiau B. J. Tribulą traukė Philadelphija, kur buvo daugiau lietuvių ir gyvenimas judresnis pilnesnis. Čia 1921 pirko tą vietą, kurią ir dabar tebelaiko ir kuri vadinasi Woodland Cafe, o tas vardas duotas nuo Avenue kurioje tas restoranas ir tebėra. Nesitenkino B. J. Tribulas tuo bizniu, jis pradėjo statydinti namus, jų pristatė visą gatvę. Tačiau depresija sutrukdė dideles pastangas. Ir tos sunkios depresijos metai, kurie triuškino bankus, didžiasias bendroves, skaudžiai palietė į B. J. Tribulą. Jis vos, vos išlaikė dabartinį bizni. Bet sumanus biznierius, po tų sunkių depresijos audrų, vėl po truputį kilo.

Tai toks įvairus, margas Baltramiejaus J. Tribulo gyvenimas. Bet tai ne viskas. Šiandien jis vėl aukštumoje.

Šis energingas vyras, likęs gyvanašliu, ne našiavo, o 1942 m. vedė Idą Norkom, su kuria praėjusią žiemą praleido Floridoje.

Baltramiejus tylus žmogus, nesirausia jis kitų žmonių gyveniman. Bet, kalbėti su juo, vis daugiau ir daugiau sužinai apie Amerikos lietuvių gyvenimą tolimoje ir artimoje praeityje. O ką jis pasako, pasako tvirtai, nedvejotinai, pagristai. O parašyti apie šį vyrą, kuris antrą dieną po atvažiavimo pradėjo bizni, galėtum daug, daug...

IR JAUNASIS TRIBULAS TAIP PAT BIZNYJE

Netoli Woodland Cafe, kurią įsteigė ir valdo Baltramiejus J. Trubulas, yra kita lietuviška užeiga, o ne kieno kito, bet Alberto Tribulo, anojo sūnaus. Jaunasis Tribulas pasekė tėvo pėdomis. Jis, tėvo paremtas, įsteigė, žinoma, mažesnę, bet puikiai sutvarkytą restoraną, su įvairiais gėrimais. Albertas ilgesnį laiką padėdavo tėvui ir iš šio gero biznieriaus išmoko, kaip reikia bizni vesti.

Jauniausio B. J. Trubulo sūnaus Edvardo neteko sutikti, nes šis šiuo metu buvo Floridoje. Jis visą žiemos metą, kada tėvas atostogavo, vedė bizni. Edvardas 4 metus buvo kariuomenėje. Į kariuomenę buvo pašauktas iš universiteto, į kurį mano ir grįžti, kad baigus kūno kultūros, arba sporto aukštuosius mokslus.

TRIBULO ŽENTAS TAIP PAT BIZNIERIUS

Taip pat netoli Baltramiejaus J. Tribulo biznio gyvena jo duktė Adelė ištekėjusi už Jono Tunaičio, Jr. Ir šis, jo žentas, taip pat turi restoraną su gėrimais. B. J. Tribulo žentas Jonas, garsaus Jono Tunaičio, vieno senesniųjų Philadelphijos biznierių sūnus. Taip, kad visa giminė biznieriai, bet nė vien tik tai svarbu, džiugu, kad ir sūnus, o taip pat ir žentas rūpinasi lietuvių reikalais, rūpinasi lietuviškos spaudos būkle.

LIETUVĖ MOTERIS ELEKTROS KONTRAKTORIUS

Sutikau ir mačiau daug moterų įvairiuose bizniuose, bet niekad nebuvau girdėjęs, kad moteris būtų elektros darbų kontraktorius, o štai tokią lietuvę sutikau Philadelphijoje. Vaikščiojau Baltimore Ave ir besižvalgydamas pamačiau iškabą — "Spokas Electric," ir lietuvis, pamaniau sau. Užeinu. Tikrai. Dvi didžiulės krautuvės sulietos vienon. Abi pilnos įvairiausių elektros prietaisų, aparatų, šaldytuvų, krosnių, lempų ir didžiulių, bei mažų radijo aparatų. Tačiau tai ne viskas, visas pogrindis tai didžiulė dirbtuvė. — Ir tam visam bizniui vadovauja lietuvė moteris Amelija A. Špokienė-Arbašauskaitė. Jos šis didžiulis biznis ne tik šiuos įvairius reikmenis pardavinėja, bet ir taiso, o taip pat jos vedamas biznis atlieka įvairiausius elektros įvedimo darbus, pagal kontraktą. Biznis įsteigtas prieš 27 m., o per paskutiniuosius 10 metų Amelija viena tam bizniui vadovauja. Jei taip sekasi, kad prieš Kalėdas turėjo tą bizni padidinti. Jos biznyje normaliai dirba 6 žmonės, o skubos metu ir daugiau.

Amelija Simeono ir Onos Skardzinskaitės Arbašauskų duktė, jos tėvas mirė prieš 25 metus, motina, nors ne jauno amžiaus, vis atydžiai skaito lietuviškus laikraščius.

LIETUVIS VARO KELIS BIZNIUS

Philadelphijoje stambesnieji saliūnų savininkai verčiasi dar šaliniais bizniais ir ne bet kokiais, o vienas tokių, tai yra Stasys Žvigaitis. Jis turi gražią taverną, bet nemažesnį bizni

(hukelta į 3-čią psl.)

MŪSŲ PADANGĖJE

WORCESTER, MASS. — Gegužės 5 d. čia buvo Sandaros 16 kuopos vakarienė, kurioje dalyvavo apie 500 svečių. Dalyvavo didelis būrys bostoniečių, montelliečių ir norwoodiečių. Bvo labai gera programa: dainavo Meškienės vadovaujamas moterų choras ir Jurgis Mozūraitis su Ona Dirveliene. Jiems publika kėlė ovacijas. Be to, dainavo 12 metų Vincukas Motiejaitis, žinomas radijo dainininkas. Jam akompanavo Meškienė.

Gegužės 12 d. Lietuvai Remti Draugijos 1 skyrius turėjo labai sėkmingą pikniką, kuris įvyko Liet. Pil. Klubo vasarvietėje. Buvo tūkstantinė publika. Tas pats moterų choras ir J. Dirvelio orkestras vėl žavėjo publiką.

Gegužės 15 d. Pil. Kl. susirinko Lietuvių Karo Veteranų valdyba, priešaky su komandierium Vincu Kriauneliu, atliko priesaiką. Buvo įdomios ceremonijos. Vėliau buvo vakarienė. Dabar Worcesteryje yra net trys lietuvių postai.

Šių žodžių autoriaus sūnus, Algirdas Krasinskas, dar vis tolimame Pacifike.

Šiomis dienomis žinomas mūsų biznierius Jonas Dabrila gavo iš savo brolio Pijaus Dabrilos, gyvenančio Voiketijoje, laišką. Tas laiškas buvo atsiųstas Vienybės redaktoriui, kuris vėliau, šios korespondencijos autoriui tarpininkaujant, perdavė adresantui.

J. Krasinskas.

Kontestas jaunimui

DETROIT, MICH. — Vietos lietuvių veteranai susiorganizavo ir jau turi čarterį Amerikos Legijone. Kaip kitos tos organizacijos kuopos, mes irgi norime paremti jaunimą. Taigi nutarta ieškoti gabiausių moksleivių pradinėse mokyklose. Bus dvi dovanos — gabiausioms mergaitėms ir dviem gabiausiams vaikams. Pirma bus 50 dol. Defense Bond antra 25 dol. vertės. Tėvai, dalyvaukite šiame konteste ekzamine. Dėl tolesnės informacijos, šaukite vieną iš sekančių asmenų J. Kasevičius — Townend 5-6906, M. Veloskey — Trinity 2-2350, arba J. Velonsky — Ceder 3922.

Korespondentas

Vestuvės

ROCHESTER, N. Y. — Gegužės 4 d. Juozo ir Onos Putrimų duktė Julė Putrimaitė ištekėjo už Edvárdo Manelio, kuris neseniai buvo garbingai paleistas iš kariuomenės. Šliūbas įvyko vietos parapijos bažnyčioje. Jį sutelkė klebonas kun. J. Bakšys. Pamergėmis ir pabroliais buvo: Genė Katauskaitė, Elena Putrimaitė, Julė Žemaitytė, Bernice Manelytė, Domas Gudelis, Albertas Kazlauskas, Edvardas Veneckas ir Albertas Manelis. Vestuvių pokylis įvyko Šv. Jurgio svetainėje. Svečių buvo iš kitų miestų. Orkestras grojo lietuviškus ir amerikoniškus šokius.

Daug laimės naujai lietuviškai porai.

T. B.

VETERAN'S
DEGTINIŲ KRAUTUVĖ
Likeriai—Vynas—Alus
789 Bank Street
WATERBURY, CONN.

IMPERIAL
GĖRALŲ MONOPOLIS
Likeriai—Vynas—Alus
21 Congress Avenue
WATERBURY, CONN.

WATERTOWN
GĖRIMŲ KRAUTUVĖ
Likeriai—Vynas—Alus
677 Watertown Avenue
WATERTOWN, CONN.

BUNKERHILL
DEGTINĖS MONOPOLIS
Likeriai—Vynas—Alus
408 Watertown Avenue
WATERBURY, CONN.

WATERBURY
Plumerių ir Geležinių Daiktų Co.
861 BANK STREET
Tel. 3-3895
M. J. Verbyla ir sūnūs—

LIKERIAI, VYNAS IR ALUS
DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS
48 N. LEONARD STREET
WATERBURY, CONN.
abiejų biznių savininkai

CORN CUT RATE
VYNO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ
ATEIKIT IR PAMATYGIT MUSŲ SAVAITGALIŲ SPECIAYBES
847 BANK STREET WATERBURY, CONN.
Tel. 3-8233

KRUGELIO
Degtinės Krautuvė
Mes turime įvairiausios rūšies vyno, alaus ir degtinės
Green ir John Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-9658

Vaistinė
Bendler's Drug Store
Paruošami visoki receptai
VISOKIŲ RŪŠIŲ LIKERIAI
Bank St. ir Congress Ave.
WATERBURY, CONN.

Dr. M. J. COLNEY
148 Grand Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-4747
PRIĖMIMO VALANDOS:
nuo 10 val. ryte iki 8 val. vak.

Pete's Package Store
Petras P. Palapis, sav.
Vynas, likeriai ir alus.
DIDELIS PASIRINKIMAS
319 BANK STREET
WATERBURY, CONN.

Mažeikos Laidotuvių Įstaiga
STEPHANIE MAŽEIKA vedėja
10 Porter St., Waterbury, Conn.
Tel. 4-1937.

REDWOOD FURNITURE
Company
East Main at Mill Street
WATERBURY, CONN.

Moe's Automobilių Dalys
NAUJOS IR VARTOTOS.
AKSELIAI, TRASMITORIAIS KINTAMIEJI STABDŽIAI. KARBOREITORIAI. PADANGOS.
138 Division St, Waterbury Ct.
Tel. 4-6127, 4-6128.

Mėsinė ir Grosernė
John Massimo & Sons
318 Congress Avenue
WATERBURY, CONN.
Tel. 4-9433 ir 3-6151

Highland Pharmacy
Vaistinė
Pildomi receptai
AUKŠTOS ROŠIES LIKERIAI
A. R. Shobrinskis, sav.
575 Highland Avenue
WATERBURY, CONN.

THOMAS MATAS
Real Estate
81 Fox Street
WATERBURY, CONN.

Laidotuvių Direktoriai
John Deliniks ir Sūnus
17 Congress Avenue
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-6181

CHAS. STRIKULIS
Maisto Krautuvė
851 Bank Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 4170

BRASS CITY
Coal & Oil Co.
W. Shukaitis, sav.
71 S. Leonard Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 4-0534

Nelaimės valandoje šaukite
STOKES
LAIDOTUVIŲ KOPLYČIĄ
II Pasaulinio karo veteranas
694-696 N. Riverside St.
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-7411

Joe's Tire Shop
Joe Samosha, sav.
241 N. Main Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-2414

CAPITOL
LIQUOR STORE
VYNAS, LIKERIAI, ALUS
Pristatome į namus
Freddie ir Rudy Lerz, sav.
850 Bank Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-4268

BRASSCO
BOTTLING CO., Inc.
Įvairios sodės
B. Kasparavičius, sav.
24 E. Liberty Street &
21 Bond Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 5-1217

Highland Market
Įvairūs maisto produktai
A. Beausparis, sav.
840 Highland Avenue
WATERBURY, CONN.

COLONIAL
BOTTLING WORKS
Įvairūs gaivinantieji gėrimai
Jonas Klikna, sav.
WATERBURY, CONN.

New York Kepykla
M. ir A. Krinsky, sav.
73 Kingsbury Street
WATERBURY, CONN.

Laidotuvių Direktoriai
J. MARKEVICZ IR SUNUS
15 TRUMBULL STREET,
NEW HAVEN, CONNECTICUT
Tel. 5-92229

LIETUVIŲ UŽEIGA
BRONIUS DAUJOTA, sav.
ČIA SUSIRENKA VISI
NEW HAVENO LIETUVIAI
113 CHAPEL STREET,
NEW HAVEN, CONNECTICUT

STANLEY TOLIUS
LIETUVIŠKA UŽEIGA
158 N. Main Street,
UNION CITY, CONN.
Tel.: Naugatuck 4864

RESTAURANAS
RAYMOND WOLUNS, sav.
216 BROAD STREET,
WINDSOR, CONNECTICUT
Biznio tel. — 833

BREINING BROSS.
"BETTER BUILT" PAINT
Išlaukinis baltas .. $3.75 gal.
Slepiamos spal. $1.25 ir daugiau už kvortą.
Grindims ir luboms $1.10 už kv.

'Mesneturime būti tokie pat'

Didesniam įspūdingumui, dažai išsiskiria iš kitų trijų. Pažiūrėkite mūsų eilę įdomių pasiūlymų vartijimui SUNFLEX DE LUXE WALL PAINT

Sunflex yra plaunami sienų dažai, kurie išdžiūsta per vieną valandą. Lengvai vartojamas, greitai sklinda, duoda geresnį dažymo apdengimą, puikus kaip pilnas dažymas ir turi malonią dekoratyvę spalvą — viskas už mažą kainą. Įsigykite nemokamus spaulvų pavyzdžius šiandien.

$2.65 už galioną.

CONNECTICUT LUMBER CO. Inc.
1290 Highland Ave.,
WATERBURY, CONN.

C. WM. KUCHAUSKAS, Jr.
Laidotuvių Direktorius
637 Washington Blvd.
BALTIMORE 30, MD.
Tel. Lexington 5714

IDLE HOUR TAVERN
J. M. Waisengoff, sav.
Šokiai kiekvieną antradienį ir ketvirtą dienį nuo 9 v. v. iki 2 val. ryto
Svečiai, atvykę iš kitų miestų, kviečiami įsileisti į šią puikiausią lietuvišką užeigą
1417 W. BALTIMORE ST.,
BALTIMORE, MD.

KAROL MEAT PRODUCTS
Aukštos Rūšies Mėsa
418 South Bond Street
BALTIMORE, MD.
Tel. Wolfe 0615-6

CRYSTAL TAVERN
John J. Dekinis, sav.
1509 W. BALTIMORE ST.,
Baltimore, Md.
Tel. Gil. 7281

JOSEPH'S CAFE
E. Juozapaitienė, sav.
18 South Fremont Avenue
BALTIMORE, MD.
Tel. Calvert 0825

WALTER CAFE
Walter Medzveckas, sav.
1124 W. PRATT STREET,
Baltimore, Md.
Tel. Calvert 2284

JONAS GRIČENA
LIETUVIŠKA UŽEIGA
661 W. PRATT STREET,
Baltimore, Md.

BROOKS TAVERN
504 WASHINGTON BLVD.,
Baltimore 30, Md.
Tel. Lexington 9606

JUOZAS KAŠINSKAS
Laidotuvių Direktorius
602 Washington Blvd.
BALTIMORE 30, MD.
Tel. Lexington 8595

Boston Realty Trust
INSURANCE SERVICE
adv. Joseph B. Gailius
317 E St. (Broadway kamp.,
South Boston, Mass
Tel.: SOU 2732

South Boston Cafe
Vincas Balikonis, sav.
Lietuviški pietūs.
Vynas, alus ir degtinė.
258 WEST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

Boris Beverage Co.
Juoz. Arlauskas ir Juoz. Skendalis, sav.
Pristato toniką, vyną ir visokios rūšies alų baliams, vestuvėms į namus ir sales.
220 E STREET
SOUTH BOSTON, MASS.
Tel. SOU 3141

Strand Svetainė
V. Tautvaiša, sav.
374 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

Strand Cafe
V. Tautvaiša ir K. Pocius, sav.
Pusryčiai, pietūs, vakarienės.
Lietuviškas maistas.
Vynas, likeriai ir alus.
376 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.
Tel. SOU Boston 9210

CASPER
FUNERAL HOME
Joseph W. Casper
(Kasparas)
Lietuvis laidotuvių direktorius ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Koplyčia Šermenims Dykai
187 DORCHESTER STREET
SOUTH BOSTON, MASS.
Tel. SOU Boston 1437
SOU Boston 3960

Lietuviška Užeiga
Juozas Ykasala, sav.
Likeriai, vynai ir alus.
Geri Užkandžiai.
705 N. MONTELLO STREET
MONTELLO, MASS.
Tel. Brockton 8606

PAUL'S RESTAURANT
PAUL VIŠNIAUSKAS
31 SPRING STREET, NEW BRITAIN, CONN
Telefonas: 8774.

QUALITY MARKET
Tai vieta, kur žmonės gauna sveiką, šviežią, pirmos rūšies maistą.
VIKTORAS ABECIŪNAS
356 PARK STREET,
NEW. BRITAIN, CONN.
Telefona: 1481.

Svečiuos pas Philiadelphijos lietuvius

(atkelta iš 2 psl.)

varo supirkinėdamas ir parduo damas namus. Taip uždarbiauja pinigą Stasys jau daugelį metų. Po pereito karo jis gana plačiai buvo išvystęs namų pre kybą ir šiandien daugelis atsimena, kad jis, kaip čia sakoma, buvo vertas šimtus tūkstančių. Tačiau skaudi depresija palietė ir šį kuklų lietuvį. Stasys nedidutis, bet akyvas šaulietis. Jis greitai į kiekvieną klausimą atsako, greitai galvoja.

Stasys į Ameriką iš Lygumų parapijos, Šiaulių apskr. atvažiavo 1910 m. Pora metų padirbęs restorane,, vėliau 2 metus dirbo Merkelio kepykloje, mat Merkelis jo pusbrolis, pradėjo maisto prekybą, kurią 8 metus sekmingai varęs, 1912 m. perėjo į stiprių gėrimų bizį, kurį ir dabar tebelaiko. Stasys vedęs Apoloniją Matulaitytę, jiedu gražiai užaugino dukterį ir du sūnus. Duktė Apolonija vienuolė, mokytojauja High School, o sūnus Stasys ir Povilas studijuoja Pennsylvania universitete.

NE TIK UŽ BARO BET IR PRIE DARBO

Pietų antroje gatvėje, kur tik žmogus pasisuksi, vis sutinki lietuvį. Čia ir lietuvių gyven nierių būrelis ir lietuvių gyven tojų nemažai, o jei visą būrį lietuvių sutikti nori, tai užeik pas Antaną Kamantauską, čia visada jų rasi. Bet aš ieškojau Antano Kamantausko, tik sunku šį sykį jis buvo surasti. Paprastai jį pamatai vienoje ar kitoje baro pusėje, bet šį sykį jo nesimatė. Tik beieškodomas radau jį bedažant didžiulį apartamentą, kuriame jis gyvena. O kaip nedažys, nes, rodos, kad greitai į čia persikraustys gyventi ir jo nauja gyvenimo draugė...

Antanas Kamantauskas šaulietis, kaip ir daugelis Philadelphijos biznierių. Jis kilęs iš Joniškio parapijos. Į Philadelphiją atvažiavo 1904 m. Dabar sėkmingai veda tą savo bizį, o jam puikiai padeda ir sūnus Antanas.

Nesigailėjau iš vieno miesto krašto nuvažiuoti į kitą, kad pamačiau Robertą Gaubą. Sakoma, kad lietuvių tauta svetinga, tad kas kori tuo įsitikinturi nuvažiuoti pas Robertą Gaubą. Šis, taip pat šiaulietis, į Ameriką atvažiavo 1907 m. Biznyje jis nuo 1916 m. Didelis lietuvių tautos patrijotas, kad ir kaip užverstas darbais, bet rado laiko nuvažiuoti ir aplankyti savo senąją tėvynę, kurios ir dabar ilgisi ir kurios tragediją supranta.

IŠ LIETUVIŠKO KLUBO Į BIZNĮ

Seniau, jei lietuvis drįsdavo pradėti kokį nors bizį, tai stengdavosi jį atidaryti saviškių tarpe, bet šiandien Philadelphijoje biznierių gali sutikti, bet kurioje miesto dalyje. Lietuviai nežiūri ar aplinkui gyvena lietuviai, ar ne, bet jie atidaro duris ir kiekvienam patarnauja. Taip ir A. Karvelis, jis savo saliūną atidarė netoli uosto pakraščio, kur neseniai statė ir taisė didžiuosius laivus, kur darbas ir dabar nėra sustojęs. Bet šioj apylinkėj nerasi lietuvių. Buvau kartą sustojęs toje vietoje, kada netolimai esančioje laivų įmonėje darbas virte virė, ne kitaip buvo ir A. Karvelio vietoje. Čia eilės stovėjo žmonių prie baro, kad gavus kuo nors išplauti dūmų prisigėrusią burną. Tačiau ir dabar A. Karvelio vieta netuščia, čia vis pilna ir pilna. Paprastai Philadelphijoje vis sutiksi šiaulietį, radau vieną biznierių ūkmergietį, iš gražiojo Anykščių krašto. Į Ameriką A. Karvelis atvažiavo 1910 m. Jis puikiai 3 metus tvarkė lietuvių klubą miesto pietinėje dalyje, po to nutarė atidaryti savą bizį, kurį dabar jau 18 metų jau ir varo.

IŠ KARIUOMENĖS ATGAL PRIE BIZNIO

Daugelis atsimena gerai, kaip kariuomenėn, kada karas ūžė visa ugnimi, philadelphiečiai išleido inžinierių J. J. J. Matulį. Jis išeidamas į karą turėjo parduoti dvi gasolino stotis, tik trečia paliko geros valios žmonių priežiūrai. Jis paliko ir

J. J. J. MATULIS

lietuvišką banką, kuriame buvo direktorium. Tačiau praūžus audroms, pasibaigus karui, Jonas vėl grįžo, jis pradėjo eiti banke direktoriaus pareigas, nuo kurių jis nebuvo paleistas, vėl pradėjo tvarkyti savo gasolino stotį ir automobilių taisymo bizį.

Juozos J. J. Matulis bizniui gerai pasiruošęs, jis baigęs Pennsylvanijos universitetą ir Drexel technologijos institutą. Baigęs tuos aukštuosius mokslus, jis nesiekė tarnybos, o stojo į bizį, taip kaip ir jo tėvas Jokūbas buvo žinomas vietos biznierius. Tėvas Jokūbas mirė prieš 12 metų, bet jį apylinkės lietuviai gerai atsimena. Motina Antanina, nors ne jauno amžiaus ir ne stiprios sveikatos, bet atydžiai skaito seniausią lietuvių laikraštį Vienybę.

J. J. J. Matulis grįžo į Philadelphijos lietuvių visuomeninį gyvenimą, o jis lietuviškoje veikloje, nors čia gimęs, plačiai reiškiasi. Jis priklauso lietuviškiems klubams, draugijoms ir šiandien pasirįžęs dar daugiau jose veikti. Kariuomenėje Jonas buvo 28 mėnesius, o iš tų mėnesių jis geriausiai atsimena vieną dieną, kurią dabar va diname ir istorija vadins D-Day. Jis tą dieną, su kitais, už žmonijos laisvę kovojančiais vyrais, išlipo Europos kontinentan. Jis laimingas grįžęs, o philadelphiečiai džiaugiasi sulaukę savo visadas geros nuotaikos ir teisingą vyrą J. J. J. Matulį.

IŠ SIUVYKLOS Į SALIUNĄ

Chester, Pa. lietuviai dar ir dabar neužmiršta to vyro, kuris juos taip puikiai aprėdydavo, apsiūdavo. Bet šis vyras, Antanas Degutis paliko Chester, Pa. Jis dabar turi saliūną Philadelphijoje. Antanas siuvėjas iš Lietuvos. Iglaukio parapijoje, Marijampolės apskr. kievienas lietuvis šio šimtmečio pradžioje žinojo siuvėją, kuris siūdavo visoje parapijoje. Atvažiavęs į Ameriką Antanas nesitolino to puikaus amato, juo vertėsi Baltimorėje 9 metus. Chesteryje net 20 metų, o dabar laiko saliūną. Jam šiandien daug lengviau, sūnus Antanas atitarnavo kariuomenėje ir ilgai pabuvęs Pietų Pacifike padeda tėvui. Antrasis sūnus Antanas jau treti metai laivyne ir eina inžinieriaus pareigas. Kaip Antanas Degutis, taip ir jo žmona iš Igliaukos parapijos.

IR DARBY YRA LIETUVIŲ BIZNIERIŲ

Klydau manydamas, kad tik vieni Slivynai Darby, Pa. tegyvena, čia netoli jų yra kitas lietuvis saliūnų biznyje, tai Julijonas Mockūnas. Jis čia savo bizį atidarė 1939 m., bet pasisekimas jį sutiko iš pirmos dienos. Mat jis ilgai dirbo restoranuose, tad gerai pažino tą bizį ir iš pat pradžios gerai tvarkėsi Julijonas į Philadelphiją, iš Panevėžio apskričio atvažiavo 1909 m., kurį laiką laimę mėgino Newarke, bet grįžo į Philadelphiją, o dabar jos priemiestyje ir bizniauja.

Taip ir baigiau trumpą vizitą Philadelphijoje ir jos apylinkėse. Tačiau kelionė buvusi baigta, jei nebūčiau pamatęs A. Kaniušio, to pereito karo korporalo ir teisingo lietuvio. Nors jo didžiulis biznis daug reikalauja iš jo laiko, bet jis vis gražiai puikiai pasikalba. Abu jo sūnūs tvirtai įsikibę į studijas, o tėvai daugiau praleidžia laiko prižiūrėdami, kaip vienas tai kitas meistras taiso, pertvarko jo gyvenamuosius apartamentus. Mat jie turi du apartamentus, — viename gyvena tėvai, o kitą užleido vaikams, kuriems studijoms reikalinga vienuma ir patogumai.

Grįždamas iš Philadelphijos į New Yorką, žmogus džiaugiesi, kad lietuviai ne tik sumaniai veda biznius, bet gražiai ir gyvena.

V. Barčiauskas

Riaušės Krokuvoje

Tik dabar paaiškėjo, kad neseniai Krokuvoje studentai demonstravo gatvėse ir buvo sukėlę riaušes, nukreiptas prieš Varšuvos valdžią. Ryšyje su tomis demonstracijomis ir riaušėmis dabar vedama platus tardymas. Oficialiame Krokuvos vaivados pranešime, tarp kita ko, sakoma:

Demonstracijų metu buvo sužeisti 5 žmonės, tarp kurių vienas komunistas, kuris yra ligoninėje. 400 studentų suimta. Šimtas iš jų bus atiduoti teismui. Studentai kaltinami prieš valstybinėje demonstracijoje, kurioje jie pasirodė su tokiais plakatais: "Šalin Sovietų Rusija. Šalin Bieruta, Tegyvuoja generolas Anders, Tegyvuoja Lenkijos išlaisvintojas Mikolajczyk" ir t. t.

Naujos pašalpos Prancūzijos lietuviams

Be anksčiau dalintų UNRRA pašalpų, šiuo metu Prancūzijoje gyvenantieji lietuviai vėl buvo paremti maistu, gautu per Amerikos Katalikų Federacijos Labdaros skyrių. Prieš Velykas kiekvienam lietuviui buvo išdalinta po pokelį sriubos, miltų ir kondensuoto pieno — suaugusiems po 5, vaikams po 10 skardinukų.

Dabartinėmis racionuoto maisto sąlygomis tai didelė parama. tremtiniam ir pabėgėliams.

Popiežius priėmė kun. dr. Končių

Popiežius Pijus XII gegužės 15 d., privatinėje audiencijoje, priėmė kun. dr. Juozą B. Končių, Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo pirmininką.

Audiencijos metu Šventasis Tėvas pareiškė suteikęs apaštališkąjį palaiminimą BALF'o Direktorių Tarybai, įstaigos tarnautojams, visiems bendradarbiams, organizacijos nariams ir lietuvių šalpos geradariams.

GUS TUNAITIS
— RESTORANAS —
3701 Old York Road
Philadelphia, Pa.

TILLIE'S FLOWER SHOP
Teklė Dumbliauskaitė, sav.
Nuotakoms bukietai, sodinimui gėlės
Laidotuvių vainikai gėlių bukietai ir palmės
1225 South 2nd Street Philadelphia, Pa.
Tel. HOWARD 8358

LIBERTY FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

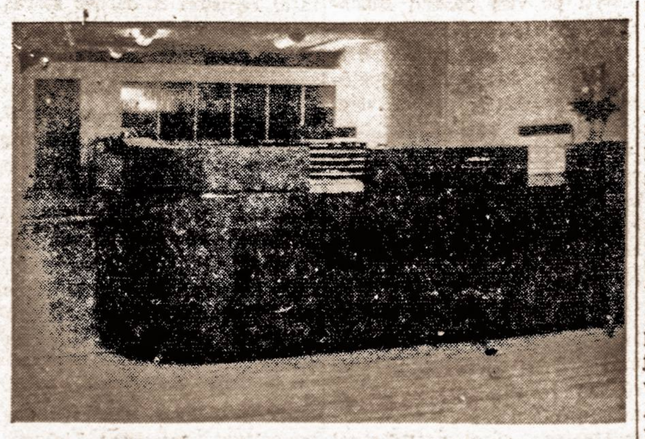

(Pirmoji Lietuvių Paskolos Bendrovė Philadelphijoje)
Įsteigta 1901 m.
CHARLES S. CHELEDEN, vedėjas
Jūsų santaupos garantuotos federaline apdrauda
204 North Broad Street, Philadelphia 2, Pa.
Telefonas RIT 7726

A. Karvelio Užeiga
Likeriai—Vynas—Alus
North East kampas
Frankford ir Girard Avenues
PHILADELPHIA, PA.

PETER DAVIDONIS
LIKERIAI—VYNAS—ALUS
2327 Brown Street
PHILADELPHIA, PA.

ANTANAS DEGUTIS
Vynas—Alus—Likeriai
2600 North 29th Street
PHILADELPHIA, PA.

JULIAN'S CAFF
J. Mackūnas, sav.
Vynas, likeriai, geras alus
500 Main Street
DARBY, PA.
Tel. SAG 4278

Kaunas Baking Co.
Lietuviška duona — tortai vestuvėms
PRISTATOMA Į NAMUS
304 OLIVIA STREET,
McKEES ROCK, PA.

WILLIAM PASCHALL
718 Callowhill Street,
PHILADELPHIA 23, PA
Vienas iš didžiausių mėsos sandėlių Philadelphijoje.
Mes pristatome mėsą ligoninėms, restoranams ir kitoms vietoms
Telefonai:
Main 7626 Lom. 0677
" 7458 " 2293

JOCKE'S TAVERN
John Tunaitis Jr., Sav.
Vynas, Likeriai ir Alus
Woodland Ave. and 56th St.
PHILADELPHIA, PA.

Antano Kamantausko
UŽEIGOJE
Puikus vynas, likeriai ir alus
1505 South 2nd Street
PHILADELPHIA, PA.

GREENWAY INN
Albertas Tribulas, sav.
Gardus alus. Geri likeriai ir vynas. Puikūs užkandžiai.
2101 South 65th Street
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Saragtoga 9824

NED'S PHARMACY
VAISTINĖ
M. Nadzinskienė, sav.
Mascher Street at Cambria
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Nebraska 9385-6

M. J. DEKSNIS
Vyriškų ir moteriškų rūbų siuvėjas
VALO IR TAISO
554 North 5th Street
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 0730

JONAS TUNAITIS
MALONI LIETUVIŠKA UŽEIGA
301 W. SUSQUEHANNA AVE.,
Philadelphia, Pa.
Tel.: REG. 63555

WOODLAND CAFE
B. J. TRIBULAS, sav.
63rd St. at Woodland Avenue,
PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: Saratoga 9656
West 4117

Lietuviška Užeiga
Antanas Miežis, sav.
2207 North 2nd Street
PHILADELPHIA, PA.

Merkelio Kepykla
LIETUVIŠKA DUONA
J. V. Jakštys, sav.
1315 South 2nd Street
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Howard 4032

ANTHONY MARTIN
RESTORANAS IR BARAS
3759 N. 7-th Street,
PHILADELPHIA, PA.

Leo and Vickie's Cafe
Leo ir Viktorija Kondrotai, sav.
1700 S. Water Street
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Howard 7043

Lietuviškas restoranas
Vynas, likeriai ir alus
Gardūs užkandžiai
Elzbieta Plakienė, sav.
2100 N. 6th St., Philadelphia, Pa

Lietuviškas Restoranas
Stasys Zvigaitis, sav.
Likeriai, Vynas ir Alus
5424-26 Woodland Avenue
PHILADELPHIA, PA.

WILLIAM VALAITIS
Visokeriopas automobilių taisymas
1730-2 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Howard 0896

Lietuviška Užeiga
Juozas Valonis, sav.
5300 Tacony Street
PHILADELPHIA, PA.

BILL & AL'S CAFE
A. Rinkus ir V. Vinickas, sav.
S. E. Kampas
Cumberland & Sydenham Sts.
PHILADELPHIA, PA.

ANTHONY WASKES
RESTORANAS
Įvairios rūšies valgiai ir gėrimai
3904 FRANKFORD AVE.
PHILADELPHIA, PA.
Tel.: DEL. 5220

Lietuvių Naujienos
Mėnesinis žurnalas $1.00 met.
332 North 6-th Street
Philadelphia, Pa.

VASAROTOJŲ ROJUS
BLUE WATER MANOR
Puiki vieta vasaros atostogoms Adirondack kalnuose prie Lake George. Moderniški kambariai ir kabinos. Geras valgis Teniso ir badmintono kurortai, valtelės ir vendeniniai dviračiai, ping pong ir kitokios sporto pramogos.
Kainos nuo $40.00 į savaitę.
Vietas rezervuokite iš anksto. Rašykite:
MISS ELLEN SLIVYNAS
Bolton Road, Diamondpoint, N. Y.

DOMININKAS SLIVYNAS
DVIEJŲ UŽEIGŲ SAVININKAS.
Vedėjas KAZIMIERAS SLIVYNAS
JOHN PLACE
412 So. 54th Street,
Philadelphia, Pa.
JEWELS CAFE
58 Main Street,
Darby, Pa.

SPOKAS ELECTRIC
Amelija A. Spokas-Arbašauskaitė, sav.
G.E., Zenith, RCA, Philco ir Emerson Radio priimtuvai. Electrolux ir General Electric geso ir elektros šaldytuvai.
Didžiausias pasirinkimas elektros lempų, įvairių dovanų.
RADIO TAISYMAS — ELEKTROS KONTRAKTAVIMAS
5021-23 Baltimore Avenue Philadelphia, Pa.

PETE'S CAFE
VYNAS — LIKERIAI — ALUS
Petras Tamulis, sav.
1801 NO. 13th STREET, PHILADELPHIA, PA
Tel. Poplar 9767

FRANKFORD & COMLY
Service Station
J. J. J. MATULIS, savininkas
Taiso automobilius ir sunkvežimius. Parduoda ir sutvarko baterijas ir padangas. Automobilius plauja, lubrikuoja.
Patogu sustoti važiuojant keliu N. 3.
6001-09 Frankford Avenue Philadelphia, Pa.
Telefonas Jefferson 9758

BACH'S
BEAUTY SALON
1200 E. Cheltenham Avenue
Philadelphia, Pa.
Tel. Delaware 7070

DAPŠIS CAFE
LIETUVIŠKA UŽEIGA
Pasirinkimui vynai, likeriai ir alus. Gardus namuose gamintas valgis.
Patogu privažiuoti iš No. Phila. ir Redding St. stočių.
1327 W. SOMERSET ST., PHILADELPHIA, PA.

LIŪDESIO VALANDOJE KREIPKITĖS
MEDARDAS UŽUMECKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Šaukiamas važiuoja ir užmiesčius. Garbingai, įspūdingai ir simpatingai laidotuvėse patarnauja.
300 WHARTON ST., PHILADELPHIA 47, PA.
Telef. HOWard 1529.

JUOZAS KAVALIAUSKAS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Licensed Penna and New Jersey
1601-03 SO. 2-nd STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel.: DEW 5136

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
1113 MT. VERNON ST., PHILADELPHIA, PA
Telefonas Poplar 4110
Moderniška laidojimo įstaiga: didelė graž. koplyčia erdvi salė su baru, pakeleivingiems suteikiama nakvynė — viskas nemokamai.
Nelaimės valandą kreipkitės į mūsų įstaigą, dieną ar naktį — mes visados pasirengę jums suteikti geriausia patarnavimą.

VIENYBĖ
412 Bedford Avenue,
Brooklyn, N. Y.

"Kantrybės?"

Dabar jau aišku, kad ir paskutinės "keturių didžiųjų" konferencijos pastangos susitarti dėl pasaulinės taikos nuėjo niekais. Neveltui sekretorius Byrnes, grįžęs iš Paryžiaus, pataria "turėti kantrybės."

Bet kad pačiam Valstybės sekretoriui jau pradeda trūkti kantrybės, tai matyti iš jo raporto, kuriame jis byloja apie pasaulinės taikos reikalo pavedimą Jungtinėms Tautoms...

Bet kur garantija, kad Jungtinės Tautos pajėgs Sovietų Rusiją atsisakyti dabartinės savo agresyvinės politikos? Pagaliau, į ką nanaši bus ta taika, jeigu pusė Europos vilks žiaurią bolševikų diktatūrą?

Štai kokiame, trumpai tariant, užburtame rate atsidūrė antroji pasaulinio karo laimėtojai, sutriuškinę Ašies valstybes. Aišku, kad šitokioje būklėje demokratijos ilgai negalės pakęsti. Taigi, kokia išeitis?

Nesistebėsime ,jeigu demokratinės valstybės bus priverstos vykdyti taikos programą atskirai nuo sovietų. Jungtinės Valstybės ir Didžioji Britanija iš vienos, o Soivetų Rusija — iš kitos pusės. Kitaip tariant, pasaulis galutinai atsidūrs dvie jose, viena kitai priešingose, įtakų sferose.

Įsivaizduokite, kad Amerika ir Anglija pasirašo taikos sutartį su Italija ir Japonija, o Sovietų Rusija — su Suomija, Rumunija, Bulgarija ir Vengrija. Kaip ilgai tvers tokia taika? Pagaliau, kas bus su Austrija ir Korea, kurioms dar karo metu buvo pažadėta nepriklausomybė? Kada iš šių dviejų kraštų pasitrauks sovietai?

Bet pats kiečiausias būsimosios taikos riešutas, tai — Vokietija, kurią šiandien yra okupavę amerikiečių, britų, rusų ir prancūzų jėgos. Žinovai tvirtina, kad britų zonoje vis dar laikomi didžiuliai vokiečių kariuomenės daliniai. Ką jie ten veikia, ko jie laukia?

Yra žinių ,kad tarp britų ir sovietų eina nemažos varžytinės dėl įtakos Vokietijoje. Tuo tarpu, kai britų zonoje esama ginkluotų vokiečių, kurių vadai "laukia karo su bolševikais," tai rusų zonoje aktingai veikia vokiečių komunistai. Kaip žinoma, komunistai rusų zonoje bando apglėbti socialdemokratus ir kitus kairiuosius vokiečių elementus.

Kilus karui tarp "rytų ir vakarų," savaime aišku, Vokietijai tektų suvaidinti gana svarbus vaidmuo. Iš čia, sakoma, išplaukia visos dabartinės intrigos dėl Raino krašto, į kurį jau seniai su nemažu apetitu žiūri Prancūzija. Kaip žinoma, sovietai pritaria šiems prancūzų apetitams. Kodėl? Todėl, kad jeigu britai leistų prancūzams pasiimti Pareinį, tai vokiečių tauta automatiškai būtų nustatyta prieš vakarus. Tada, savaime aišku, sovietai vokiečių tautos simpatijas turėtų savo pusėje.

Kiek tai liečia Jungtines Valstybes, tai jų politika gana aiški: kaip galima greičiau grąžinti Europai ir visam pasauliui taiką ir ekonominę gerovę. Bet, kaip sakoma, gerais norais ir pragaras išgręstas. Vienos Amerikos norų neužtenka.

Štai kodėl šiandien Washingtono valdžios sferose, ypač Senate, reiškiama rimto susirūpinimo pasaulio ateitimi. Štai kodėl, pagaliau, galvojama pasaulinės taikos reikalą pavesti Jungtinėmis Tautomis, laikinai prisigiaudusioms New Yorko dangoraižių šešėliuose.

Šiandien jau ir mažam vaikui aišku, kad toliau negali būti taip, kaip dabar yra: nei taika, nei karas. Todėl ir tos kalbos apie "kantrybę" šiandien jau nieko negali įtikinti. Žmonijos kantrybė jau baigiasi.

Demokratijos sutemos ir viltys

Rašo dr. J. Pajauta, Vienybės korespondentas Europoje

Keista!... Nejaugi šiandien galima kalbėti apie demokratijos sutemas? Vadinasi, apie demokratijos nuovargį, gilią krizę, išsigimimą, gal net žlugimą? Kalbėti dabar, kai buvo iškovotas toks didelis karas už demokratijos idėjų išgelbėjimą, jų apgynimą ir įgyvendinimą? Ir kai karas prieš diktatūras, taip sakant, buvo laimėtas? Rodos, jei kas tektų kalbėti, tai tik apie demokratijos triumfą, pražydėjimą, gražią naująją demokratijos pakilimo gadynę!

Prancūzija ir jos Didžioji Revoliucija, atnešusi Europai ir pasauliui demokratinių idėjų pergalę, rodos, čia turėtų teisės tarti svarbiausią žodį. Demokratija — tai žmonių bendruomenės laisvė, lygybė, brolybė... Demokratija — baisiai plati sąvoka, pasiduodanti iškraipymams ir piktnaudojimams. Bet demokratija tai dar nėra marksinis socializmas. Juo labiau tai nėra bolševikiškoji tiranija...

Bet nesiginčykime dėl žodžių. Pažiūrėkime į demokratijos likimą Europoje po šio karo ir taip, kaip ją supranta paprastas, eilinis žmogus. Pažiūrėkime į likimą demokratinių partijų, kurios čia vadinosi ir tebesivadina įvairiais vardais — demokratais, liberalais, tautininkais, radikalais, net socialistais. Visos jos vieno galo grupės — demokratinės, liberalinės, buržuazinės, ypač smulkiai buržuazinės srovės.

KATASTROFA

Bendras vaizdas gana liūdnas. Toms visoms grupėms Europoje šis karas sudavė neregėtą smūgį. Beveik visuose kraštuose, kur būta laisvų rinkimų, tos partijos gana skaudžiai arba sutriuškinančiai yra pralaimėjusios.

Kadaise tokia stipri anglų liberalų partija šiandien pertiesta ant žemės, ir mažai kas betiki, kad Gladstono ir Lloyd George's partija kada nors beprisikeltų. Galingiausia ir nugarkaulinė Prancūzijos radikalų partija buvo sutriuškinta neįsivaizduojamai, ir taip pat maža vilčių, kad savo senu pavidalu kada nors beprisikeltų.

Maždaug panašiai ir kituose kraštuose. Demokratų ir liberalų partijos — visokios viduriniės, centrinės grupės, su pakrypimais į kairę ar į dešinę— pasidarė negausios. Taip atsitiko Belgijoje, Olandijoje, Skandinavų kraštuose. Taip yra Italijoje, Graikijoje. Panašiai, atrodo, gali būti ir vakarų Vokietijos zonose.

Visur tos nuosaikiausios, demokratinės ir liberalinės grupės būtų daug stiperesnės, jeigu jos nebūtų taip susiskaldžiusios. Bet jos, praeities "didybe" tebegyvendamos, baisiai blaškosi, nervuojasi : kovoja tarpusavy ir taip galutinai susilpnėja. Vienos tebesilaiko dešinės, kitos suka į kairę, kivirčijasi dėl smulkmenų nepripažįsta kompromisų, nepasiduoda disciplinai... Jei tas ilgiau užtruktų, beveik neabejotina, kad taip jos pačios nusižudys. Socialistinis-komunistinis katalikiškas frontas — daug drausmingesnis, centralizuoti, pasauliniai internacionalai — jos galutinai sutriuškins. Pavyzdžių jau yra.

Per pastaruosius porą dešimčių, o ypač per karą Europoj įvyko daug ir stambių pasikeitimų. Bet demokratinės partijos jų nepastebi ir tebesielgia taip, tarsi niekas nebūtų įvykę. Dešinieji ir kairieji liberalai tebekovoja tarpusavy, kaip mirtini priešai, ir nemato, kaip marksizmas juos abu lygiai yra pasiryžęs nušluoti! Gi tuo tarpu kovoje prieš marksizmą kairieji liberalai yra automatiškai "sudešinėję," o dešiniuosius liberalus pati gyvenimo eiga yra privertusi daug kur sukairėti. Faktinai, skirtumai tarp jų šiandien yra daug mažesni, negu jie užsispyrusiai skelbia.

DEMOKRATIJOS IDEALO IŠSIGIMIMAS

Pačios demokratinės ir liberalinės partijos yra iš dalies kaltos, kad tarpusavy bekovodamos nebemokėjo apginti savo idealų, leido juos iškraipyti ir šiandien jau stovi akivaizdje didžiotiško užsimojimo, kai demokratijos idealą nori mono polizuoti... bolševizmas!

Nesvarbu dar, kad tos grupės pergyvena sutemas skaičiaus atžvilgiu. Daug liūdniau yra, kad pats demokratijos idealas, už kurį tiek buvo kovota, yra negirdėtai ir neregėtai dabar visame pasaulyje suniekintas, pamintas, užmirštas, sužalotas pačioje savo esmėje.

Kovota už tautų laisvę — ir dar niekad Europoje, po Hitlerio žlugimo, nebuvo atiduota į kito fašizmo rankas tiek tautų, kaip dabar. Kovota už teisingumą, socialinę taiką, atvirą diplomatiją, — ir dar niekad nebuvo tokio socialinio chaoso, tokio jėgos prieš teisę triumfavimo, tokios slaptos diplomatijos, kaip dabar. Mažesnės tautos juk šiandien visiškai nebeturi žodžio! Pavergtų tautų atstovai neįsileidžiami į jokią tarptautinę konferenciją! Trijų okupuotų Baltijos valstybių piliečiai ištisus metus laikomi kaip karo belaisviai lageriuose pas tuos, kurie kovojo prieš tarptautinio įstatymo laužytojus! Žmogaus arba tautinės mažumos teisės visiškai užmirštos. Prisijungus svetimas žemes, šiandien galima kitap kalbančius gyventojus iš ten išvyti, ir jau niekas tuo nebesistebi...

Tokių ir panašių faktų būtų galima prirašyti tūkstančius. Jie tik patvirtintų, kad demokratijos idealai, už kuriuos buvo kovota, yra taip paminti, paniekinti ir užmiršti, kaip reta kada žmonijos istorijoje. Žmonija prie to priprato ir pati nebežino, kas darosi. Lūpos dar kartoja senas melagingas frazes, — gyvename atlaisvintose rankose viskam, kas barbariškiausia, žiauriausia, smurtiškiausia, egojistiškiausia...

Jei taip ilgiau pasiliks, demokratijos idealams ir grupėms, kurios juos atstovauja, tikrai gresia pavojus būti nušluotoms ir gėdingai palaidotoms. Bet dar reikia tikėti, kad sveikieji tautų instinktai ras savisaugos priemonių.

Viskas priklausys nuo tų tautų, kurios dar sapnuoja apie bolševikišką "demokratiją" ir, remdamos Rusiją, prisideda prie žmonijos stūmimo į nepataisomą pražūtį. Jei jos vieną dieną suras jėgų ir protą pamatyti, prie ko einama, tai demokratija dar gali būti lengvai išgelbėta.

Ar žlugs demokratinės partijos Europoje, tai žymiai priklauso nuo jų pačių. Jei jos parceliuos viena su kita tarpusavy kovos, intriguos, jos neabejotinai pamažu bus viena po kitos sutrintos. Jei suras bendrą kalbą, kelią ir tikslą, tai niekas jų lengvai nenugalės.

LIETUVOS DEMOKRATINĖS SROVĖS

Lietuvių tautai, vedančiai žutbūtinę kovą už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą demokratijos sutemos ar naujas jos atgimimas teturi tik tiek reikšmės, kiek pasaulinė demokratija realiai gali ir nori prisidėti prie to, kad bolševizmo pavergtos Europos tautos galėtų atgauti savo laisvę. Visas kitas demokratijų gražusis žodynas mums tuo tarpu yra tik literatūra ir tik limonadas. Tuščiais žodžiais bolševizmas nenugalimas.

Deja demokratines liberalilines Lietuvos grupes yra palietęs tas pats likimas, kaip ir visur kitur Europoje. Lietuvos valstiečių liaudininkų partija, pretendavosi į tikriausią lietuviškosios demokratijos idealų reiškėją, šiandien savo skaičiumi, svoriu ir prestižu yra labai sumenkusi. Ją pagraužė bevaisė ilgametė opozicija "smetoninėje" Lietuvoje. Bolševizmas sukrėtė iš vidaus jos šalininkų jaunąją kartą. Tarptautinėje plotmėje ji maža kur šiandien begali surasti vertingos paramos ir naudingų ryšių Lietuvos reikalams...

Liaudininkai Lietuvoje buvo išauginę šiek tiek atžalų, arba tiksliau pasakius — mažų atskalų. Pvz., tokia buvo Ūkininkų Partija. Ir ji šiandien stengiasi atgimti, t. y. vienas kitas iš jos buvusių veikėjų ją prisimena... Aišku, kad tai bergždžias skaldymasis.

TAUTININKAI DEMOKRATAI

Liet. Tautininkų S-ga, per eilę metų nepraktikavusi pilno demokratizmo, gyvenimo praktikoje ypač socialinėje ir ekonominėje politikoje, buvo gerokai demokratinė, o ir kitoje pasaulėžiūroje niekur taip ir tiek nepasisakė už "fašizmus," kaip jai jos konkurentai priskirdavo. Šiandien, įvykiams pasikeitus ir naujiems uždaviniams atsiradus, būtų pagrindo rimtiems svarstymams apie šios grupės suartėjimą su liaudininkais. Iš tikrųjų, tos dvi grupės, kaip praeityje, taip ypač dabar daug mažiau savo principuose (ne politikos metodose) skyrėsi ir skirtųsi, kaip daugelis įsivaizduoja.

Šioms visoms grupėms susijungus ar bent suartėjus, lietuvių visuomenės liberališkai demokratinis frontas pasidarytų daug solidaresnis, gausesnis ir galėtų suvaidinti žymų vaidmenį. Eidamos atskirai ar kovodamos tarpusavy, jos ės viena kita kraštutinumų naudai.

Nors jau daug kas iš lietuvių šitaip samprotauja Europoje, bet, tame kelyje yra daug ir sunkumų. O svarbiausia iškilo visai naujos pajėgos, be kurių jau bus neįmanomas liberališai demokratinio fronto perorganizavimas. Apie tai kitą sykį.

Vakar, šiandien ir rytoj

V. TYSLIAVIENĖ

OPA — KARO LIEKANA

Kai komunistai veda stipresnę agitaciją kuriuo nors klausimu liečiantį krašto patvarkymą, galima būti tikri, kad jie remia tai, kas daroma gyventojų nenaudai.

Komunistai, kartu su jiems artimomis organizacijomis, kaip Hillmano PAC ir CIO, dabar savo propagandą suka už OPA palaikymą. Jiems dar padeda tokios "įžymios asmenybės." kaip radijo komentatoriai Winchell ir Pearson, Eleonora Rooseveltienė, dainininkas Frank Sinatra ir kiti panašaus plauko žmonės.

Visi, kaip susitarę, šaukia: Jeigu nebus OPA, bus infliacija...

Šiuo grasinimu bandoma piliečius įtikinti, kad OPA palaikymas yra būtinas. Tuo tarpu tai — akių dūmimas.

OPA buvo tik laikinai įsteigta, kaip viena iš karo metu reikalingų įstaigų maisto ir kitų daiktų racijonavimui ir kainoms kontroliuoti. Karui pasibaigus, turėjo baigtis ir OPA veikla. Įmonės, gaminusios karui reikalingus pabūklus, seniai pravedė "rekonversiją", ir pasiruošė pokarinei gamybai, norėdamos patenkinti gyventojų reikalavimus. Racijonavimas taip pat panaikintas prieš kurį laiką. Viskas eitų sklandžiai, jeigu ne OPA, kuri stengiasi likti pastovia įstaiga. OPA, tarnautojai, varydami agitaciją už šios įstaigos palaikymą, nenori netekti savo darbų, tuo tarpu komunistai ir jiems artimos organizacijos visada linkę remti tai, kas varžo žmonių laisvę.

OPA IR KRAŠTO GEROVĖ

Visi pripažįsta, kad laisvoji pramonė, arba "free enterprise" išugdė Ameriką, ir kad gyvenimo standartas čia aukščiau stovi, negu bet kurioje kitoje šalyje. Tik panaikinus OPA, būtų galima grįžti į normalias vėžes. Kiekvienas logiškai galvojąs pilietis tai supranta ir pageidauja. Nepasitikėjimą reiškia tik tie, kuriems rūpi sugriauti, ar pakeisti Amerikos sistemą.

Ir reikia pripažinti, kad OPA tai labai vykusiai vykdo. Apskaičiuojama, kad iki šiol apie 400,000 mažesnių įmonių turėjo užsidaryti, gamyba taip pakirsta, kad visose srityse jaučiamas didesnis trūkumas pačių reikalingiausių daiktų, negu buvo per karą. Tuo tarpu juodoji rinka kaskart labiau plečiasi. Retas biznierius tegali išsilaikyti biznyje, neturėdamas ryšių su juodaja rinka. OPA dažnai pavartoja gana biaurius metodus biznieriam persekioti, bet nieko nedaro, kad juodajai rinkai būtų užkirstas kelias. Net ir tie streikai, taip plačiai įsisiūbavę visame krašte, yra dar vienas OPA padaras. Darbininkai reikalauja didesnių algų, bet darbdaviams jokiu būdu neleidžiama pakelti kainų akivaizdoje padidėjusių išlaidų. Streikai tęsiasi, iki vienų ir kitų reikalavimai būna patenkinti. Laimėtoju, tikriausiai negalima laikyti darbininką, kuris streiko metu, negaudamas algos, suvalgė savo sutaupas.

Vienas OPA viršininkas, teisindamas savo įstaigos veiklą, Senato komisijai pareiškė, kad OPA nebus reikalinga tada, kai gyventojai išleis karo metu sutaupytus pinigus. Reikia pripažinti, kad streikai yra viena iš geriausių priemonių tai įvykdyti.

Kiekvienas iš savo patyrimo gerai žino, kad OPA neišlaikė ir kainų lubų. Pragyvenimas beveik dvigubai brangesnis, o dolerio vertė šiandien per pusę mažesnė, negu buvo prieš keletą metų. OPO neapsaugojo ir nuo infliacijos. Už tai galime kaltinti mūsų vyriausybę, kuri taip giliai įsiskolino ir dar vis nepajėgia "subalansuoti" biudžeto. Ir juo gilyn į skolą, juo mažesnė dolerio vertė.

Tokios netvarkos ir chaoso Amerika dar niekad neturėjo.

Atstovų Rumai OPA neseniai pratesė tik 8 mėnesiams ,bet žymiai apkapojo jos teises. Reikia tikėtis, kad Senatas, kuris netrukus svarstys OPA likimą, nepasiduos komunistų suorganizuotai agitacijai, bet imsis žygiuOPA likviduoti. Net ir 8 mėnesiai yra perdaug ilgas amžius šiai įstaigai gyvuoti, bet bent yra vilties, kad kraštas netrukus vėl turės progos grįžti į normalų gyvenimą.

AKIMIRKOS

RAUDONARMIEČIAI EUROPOJE

Bolševikų armijos per šį karą turėjo progos pamatyti ir pasirodyti daugelyje Europos kraštų.

Iš kitos pusės, daugiau kaip šimtas milijonų europiečių dabar turėjo progos arčiau pažinti raudonarmiečius.

Visokių balsų, palankių ir nepalankių, tenka nuolatos girdėti apie Stalino kareivius.

Vieni sako, kad jie labai nar sūs, drausmingi, nuoširdūs, plačios dūšios, labai žmoniški ir plačiai išsilavinę.

Kiti vėl tvirtina, kad tai laukinių banditų, disciplinuotų banditų gaujos, kurios mokėjo tik plėšti užimtus kraštus, kėlė baimę ir pasibiaurėjimą savo žiaurumais, barbariškumu, neįsvazduojamu tamsumu ir vagystėmis.

Bet ypač raudonarmiečiai, esą, įkyrėję visuose užimtuose kraštuose moterų užpuldinėjimu, mergaičių žaginimu (gvoltavojimais) ir laikrodžių atiminėjimu iš civilių gyventojų.

Raudonarmietis, plėšiąs ar vagiąs laikrodį, — tas vaizdas yra pasidaręs stačiai bolševikų kario simboliu daugelyje Europos kraštų.

***

Tokios daugybės vaisko elgesį, žinoma, sunku visur patikrinti. Bet, matyt, tikrai nėra dūmų be ugnies.

New York Herald Tribune korespondentas Austrijoje pernai rašė apie Vienos mieste Austrijos sostinės) gyventojų labai nedraugiškus jausmus raudoarmiečiams.

Bolševikai, kurie kontroliuoja didžiąją Vienos miesto dalį ir čia, ypač pirmomis okupacijos dienomis, terorizavo plėšimais, laikrodžių atiminėjimu ir moterų žaginimu, pastatė didžiulį paminklą Nežinomam Kareiviui pagerbti — raudonarmiečiui, išvadavusiam Europos tautas nuo nacių jungo ir t. t.

Vieniečiai gerai žino tą paminklą. Paklausus, kas tai per daiktas, gausi atsakymą:

—Tai paminklas Nežinomam Plėšikui pagerbti...

Pernai rudenį Vienoje būta dar keistesnių incidentų.

Publika čia, kaip ir visur, sausakimšai lanko kino teatrus. Viename teatre, rusų zonoje, buvo rodoma kažkokia filma ir naujausių įvykių apžvalga — vaizdai iš "trijų didžiųjų" konferencijos Postdame. Pirmas vaizdas buvo,— kaip Stalinas pirmą kartą susitinka su prezidentu Trumanu Stalinas, išskėtęs rankas, skubiai eina pasitikti Trumaną...

Staiga iš publikos šauksmai:

— Atiduok laikrodėlį!

— Truman, saugok savo laikrodį!...

Šiedu pora šūkių žiūrovams pataikė, matyt, į pačią širdį ir aktualumą. Per salę nusiliejo pragariškas nusikvatojimas. Kilo neapsakomas triukšmas. Rikšmas. Riksmai, šauksmai, juokas, protestai, vieni už, kiti prieš...

Tuojau įsikišo policija ir nutraukė seansą.

***

O visgi, atrodo, danai su laikrodžiais bus geriausiai iš rusų uždirbę.

Raudonarmiečiai nuo Hitlerio žlugimo užėmė danų salą Baltijos jūroje — Bornholmą. Sprendžiant iš Maskvos nusistatymų, neatrodė, kad raudonarmiečiai būtų linkę apleisti vietą, kur vieną sykį jau įkėlė koją.

Bet danų valdžia pernai rudenį sugalvojo įdomią padėką alijantų kareiviams, anglams ir rusams, kurie padėjo, taip sakant, Daniją išvaduoti nuo nacių jungo.

Anglų kareiviams danai pareiškė padėką ir parinko šiaip visokių smulkmenų, gražių dovanėlių atsiminimui.

O rusų kareiviams Bornholmo saloje padovanojo — 5,000 laikrodžių. Maždaug kiekvienam raudonarmiečiui laikrodį.

Ir tik stebėkite to gesto galybę. Jau kuris laikas kai raudonosios armijos pulkas iš Bornholmo salos išplaukė.

Ar nevertėtų, kad Mr. Stettinius mestų šūkį:

—Gaminkite daugiau laikrodžių, tai mes išspręsime daugelį ginčų su rusais.

J. V. Alvitas

PAVASARIO MIGLOSE

Atėjo pavasaris, sutirpo sniegas, sužaliavo medžiai, sužydo gėlės, čiulba paukščiai, linksminasi girių žvėreliai. Žodžiu, atgijo gamta, atgijo visa gyvūnija. Kiekvienas turi siekius, žino savo ateitį, žino gyvenimo planą.

Tik žmogus klaidžioja miglose. Ypač mes, lietuviai, per šitą "pavasario" miglą nieko nematome. Migla apsiautė mūsų gyvenimo takus ir sutrukdė mūsų tautos žygiavimą pirmyn. Per šitą mus tirštai užgulusią miglą mes negalime matyti savo tautos ateities. Negalime matyti po visą pasaulį išblaškytų ir vargstančių savo brolių ateities. Ypač mes, amerikiečiai, per šitą miglą, nepajėgiame matyti ir pažinti vieni kitų. Lyg tie puslaukinių tautelių žmonės, , puldinėjame vieni kitus, neigiame kitų darbą, koliojamės net prie atskirų parašytų, ar ištartų žodžių, kad tik pasitenkinus, kad tik įgylus savo broliui lietuviui.

Ir vis tai darome dėl tos nelaimingos, pavergtos, kankinamos tėvynės Lietuvos. Prisiperėjome įvairių tarybų, informacijų biurų... Ir kagi informuojame? O gi patys save! Nei kartą dar neįinformavome plačiosios Amerikos visuomenės — per galingą radiją, ar didžiulę spaudą apie Lietuvos vargus ir svetimos valstybės daromas jai skriaudas. Skambučių surenkame ir išleidžiame daug, deja, ne tam tikslui. Neprieiname prie svetimos spaudos, neprieiname prie radijo. Kodėl? Todėl, kad nemokame prieiti.

Kartą kilo tarp mūs didelis "lermas," kai kažkas prasitarė apie "tepimą". Tai vis klaidžiojimas miglose. Kodėl netepti, jei iš tepimo įžiūrima nauda? Juk verčiau tepti ir turėti naudos, nei patiems sunaudoti tepalą be naudos. Šioje sunkioje Lietuvos valandoje visokios priemonės pateisina tikslą. Kas galima pirkti — pirk, kur galima laimėti su tepalu — tepk. Ne tepsi, Lietuvos vadavimo ratai nesisuks ir darbas stovės vietoje, kaip stovėjęs.

Šiandien lietuvių kalba leidiniai jau neturi vertės, nes lietuviai ir be aiškinimų gerai žino, kokioje būklėje jų tėvų kraštas randasi. Tik nežino plačioji angliškai kalbanti visuomenė. Daug būtų naudos, jei visi vadinami visuomenės radijai, informacijų skleidėjai, laikraščių leidėjai Lietuvos skriaudas skelbtų ir aiškintų svetima kalba ir svetimtaučių pasauliui.

Mes, lietuviai, ir be raginimo šitą Lietuvai naudingą darbą gausiai paremsime. Lietuvos vadavimas — šventas istorinis darbas. Partijos kromelis ir "aš," palyginus su tuo darbu nevertas sudilusio cento.

Užtenka klaidžioti miglose. Lietuva laukia aiškaus ir vieningo darbo.

J. Šiaučiūnas

Vinco Krėvės tragedija

Rašo J. V., Vienybės bendradarbis Europoje

(Tęsinys)

— 61 metų, — buvo atsakyta. — Dann nicht... unmoglich... ich bedauere... (Tuomet ne... negalima... apgailestauju...) — aš kino agentas, atmesdamas "kandidato" prašymą tuo pretekstu, kad priimti į darbą tokio amžiaus žmones jam draudžia firmos nuostatai. — Jei būtum 50 metų, tai dar būtų galima... — pridėjo vergų gaudytojas.

Bet ši pastaba davė gerų idėjų Krėvės bičiuliams. Už dienos ar kitos Vilniaus universiteto profesorius Vincas Krėvė Mickevičius vis dėlto buvo įtrauktas į firmos "Bauhutt Litauen" sąrašus prie kitų "savanorių," važiuojančių fortifikacijų darbams kažkur į Austriją.

Kaip tai pavyko? Ar buvo duota lašinių, šių eilučių rašytojui nėra žinoma. Bet Vinco Krėvės "dokumentai" rodė, jog jį galima įtraukti į sąrašus, nes šis senukas teturi tik 50 metų.

Krėvė turėjo dirbtinai "pasijauninti" dešimčia metų, kad bėgdamas nuo vienos vergijos, galėtų tikti kandidatu antrai vergijai...

Tai buvo kaina, kurią turėjo sumokėti vienas iš dabar išgamų spaudoj apskelbtų "hitlerininkų" už teisę kaip nors pasišalinti toliau į Vakarus nuo rytiškojo rojaus...

Kitą dieną "Bauhuttes" trau kiniu pro Eitkūnus išvažiavo Austrijos link. Žinoma, atlikusi "nuutėlinimo" ir kitokius sanitarinius formalumus, kurie buvo reikalaujami iš visų vykstančiųjų į Reicho karo pramonę.

Likusieji daug kas išvykstantiems pavydėjo... Jie vis dėlto važiuoja, o kas bus su mumis?

PRIE POŽEMIO KABELIO STATYBOS

Kinematografo juosta dabar greit mirgėjo pirmyn. "Bauhuttes" darbo savanoriais universitetų profesoriais jau buvo Vienoje (Austrijos sostinėje).

Tą vasarą, kaip žinoma, Reicho reikalai stovėjo nebe taip, kad su darbais ir jų "savanoriais" bebūtų buvę galima ilgai gaišuoti.

Atvykėliai buvo patalpinti į pasibaisėtinus užsienio vergų—darbininkų lagerius. Bematant buvo sutvarkyti visi šios srities formalumai, ekipa atitinkamai įjungta į darbų programą ir tuojau išsiųsta į kalnus kasimo darbams.

Krėvė buvo priskirtas prie grupės, gavusios svarbų ir karišką atsakingą uždavinį: — tęsti požeminį kabelį tarp Vienos ir Prahos...

Su kastuvais ir kirkomis darbininkai išvyko į kalnus. Jų tarpe ir Vincas Krėvė, šešių dešimtų metų palieges senukas — eilinis juodarbis darbininkas, absoliučiai be jokių lengvatų ar privilegijų, statybos ir kabelių tiesimo srityje nekvalifikuotas darbininkas, taigi neapmokytas. Ta darbininkų kategorija Vokietijoj taip ir buvo vadinama — "ungelernter Arbeiter".. (Šių eilučių autorius savo laiku irgi yra turėjęs tokios kategorijos darbo knygelę, nors tuomet ir nebuvo įsirašęs "savanoriu...")

Lietuvos universiteto profesorius, įvairių organizacijų veikėjas, visuomenininkas veteranas, ministras pirmininkas tragiškiausiomis Respublikos dienomis, o svarbiausia—įžymiausias Lietuvos rašytojas, Dainavos šalies padavimų, Šiaudinės pastogės, Šarūno, Skirgailos, Likimo keliu, Dangaus ir Žemės Sūnaus, Skerdžiaus, Bobulės vargų ir kitų nemirtinų lietuvių literatūros šedevrų autorius, — dabar su visokių šalių valkatomis ir kitais tūkstančiais sugainiotų Vokietijos vergų turėjo paimti į rankas kastuvą ir kirką tiesti požeminiam kabeliui tarp Vienos ir Prahos.

Šalia dvasinės, dabar jau ir fizinė tragedija pasiekė savo viršūnės punktą. Kas galėjo daugiau beatsitikti audringo ir ilgo gyvenimo vakaruose, kaip kilo kalnų miglos ir sūtemos, apdengusios sunykusį, vosbegyvą tremtinių bėglį? Ne, niekas daugiau, — nes kartybių taurė buvo jau sklidina...

VIENOS PROFESŪRA INTERVENUOJA

Kas nežino užsieniečių darbo vergų stovyklų tvarkos ir metodų Vokietijoje, tam veltui čia būtų mūsų pasakojimas. Bet kas žino ar gaus progos kada plačiau apsišviesti, tasai sutiks, jog nieko neperdėsime, jei čia pasakytume: — jei Krėvė dar keletą mėnesių tomis sąlygomis būtų dirbęs prie Vienos—Prahos požeminio kabelio statybos, tai šiandien vargiai besurastume vietą, kur trunėtų jo kaulai kažinkuriose uolų atšlaitėse...

Reikėjo gelbėtis, ir buvo gelbėjamasi. Iš Krėvės ir kitų profesorių pusės buvo padaryta energingiausių žygių ir protestų, kad Bauhutte nenaudotų preteksto, jog šie žmonės užsirašė neva darbams į Vokietiją, paversti juos dabar paskuniais vergais. Sveiko proto turėjo kiekvienam užtekti, jog tai buvo tik formali priemonė pereiti sienai ir patekti emigracijon.

Bet nei to sveiko proto, nei sveikos valios nereikėjo ieškoti vokiečių "Arbeitsamtuose" — Darbo įstaigose, nuo kurių priklausė visų dirbančių likimas. Keine Ausnahem! (Jokių išimčių niekam), — buvo atsakyta į visus mūsų profesorių demaršus. Kada milijonai pačių vokiečių buvo kišami į panašius darbus karo pramonėje, kada šimtai tūkstančių koncentracijos lageriuose, kaip musės mirė vergijoj ir iš bado, — ištikrųjų, mūsų profesorių protestai "Arbeistamtams" atrodė daugiau nei naivūs... Juk dr. Ley tada dar nebuvo pasikoręs!

Ir tik kai gandas nuėjo ligi Vienos universiteto profesūros, kad kažkokia "Bauhutte" užsimojo uždovyti Lietuvos universiteto profesorių, su kuriais anksčiau gal ne vienas iš jų yra turėjęs santykių ir pažinčių, ir kai Vienos profesoriai atitinkamose vietose stipriai intervenavo, tada tik pasisekė mūsų profesoriams išsivaduoti iš Vienos Prahos požeminio kabelio statybos darbų.

Jie buvo paleisti iš žemiškosios skaistyklos ir gavo leidimus apsigyventi Vienoje. Buvo paleistas ir Vincas Krėvė ir taip pat su visa šeima apsigyveno Vienoje.

DISPLACED PERSONS

Tai dar nebuvo kelionės galas.

Kai 1945 metų pavasarį raudonoji armija per Vengriją visai priartėjo prie Vienos, teko bėgnams pajudėti dar kartą. Deja, nebuvo techninių priemonių išvažiuoti iš Vienos. Pasirodė, kad bėgant ir ligi Vienos, buvo nubėgta dar per mažai toli.

Čia betgi vėl atėjo pagalbon ta pati Vienos universiteto profesūra. Su paskutiniais transportais, evakuojant Vieną, ir mūsų profesoriai dar gavo priemonių išvykti toliau į Vakarus.

Netrukus Vincas Krėvė su savaisiais atsirado Vokietijos vakaruose ir laimingai atsidūrė sąjungininkų pusėje. Ko ir buvo tikėtasi, bėgant iš Lietuvos.

Laimingai?...

Gal būt, jeigu tokio išsireiškimo labai pageidaujate. Reali permaina buvo tik viena, kad pasikeitė kaikurių kategorijų pavadinimai.

Lietuvos universiteto profesorius ir rašytojas, atvykęs "savanoriškai" į Didįjį Vokiečių Reichą buvo "ungelernter Arbeiter" kategorijoje.

Dabar tikrai savanoriškai atsikasęs ligi didžiųjų Vakarų demokratinių sąjungininkų administruojamos vokiškos zonos, jis buvo įtrauktas, kaip ir visi kiti tokio likimo bendrininkai iš Lietuvos, į displaced persons kategoriją.

Atėjus didiesiems sąjungininkams, jam, kaip ir visiems kitiems to likimo bendrininkams, buvo gana įsakmiai pareikšta, kad visi displaced persons dabar turės būti nusiųsti namo, vadinasi, į bolševikų okupuotą Lietuvą.

Beje, ši permaina maždaug ne surado skirtumo iš esmės. NKVD ir požeminis kabelis, — tai juk joks skirtumas!...

SVETIMA SIELA —PATAMSIS

Nespėliodami dėl ateities, tuo galėtume ir baigti rašyti apie Vinco Krėvės tokį vingiuotą ir galų gale taip skaudų gyvenimo kelią.

Ir ligi šiol rašėme daugiau apie jį, tarsi stovėdami iš šono, aprašydami margo laiko ir kaikurių ryškiausių laikotarpių įvykius, siek tiek mėgindami apibrėžti jo, kaip žmogaus, charakterį, palinkimus, psichinį turinį. Bet mažai tesistengiame įeiti į tikrąjį jo vidų, į širdį ir sielą, į pačios sielos gelmes. Be viso to, daugiau kalbėjome apie jo ne literatinį, bet politinį kelią, kadangi tai taip sviejasi su mūsų tautos likimo aktualijomis ir kadangi, pagaliau, politika buvo svarbiausioji ir pačio Krėvės nelaimių ir nepasisekimų priežastis.

(Bus daugiau)

Poezija

ŽEME, MANO ŽEME

Žeme, mano žeme,
Mėlynojo lino,
Upėmis vingiuota,
Kloniais ir kalnais.
Visas Tavo kraujas
Žieduosna ištvino,
Mano visas kraštas —
Vien žiedų žiedai —

Negaliu pasotint
Savo krašto žvilgio:
Ten dangaus skliautelis,
Miškas ir vanduo...
Žeme, mano žeme
Tavęs pasiilgau —
Tu žydrynėj upių,
Tu laukų žieduos.

Juodą vagą plėšdams,
Artojėlis rymo —
Vieversio giesmelė
Liejas iš dangaus.
Kaip gi nepajusti
Dievo ant arimų,
Laiminantį triūsą
Dirbančio žmogaus.

Kaip gi nepajusti
Laimės tos krūtinėj —
Čia save dulkelėj
Ir žiede matai —
Tartum gležnas diegas,
Gimtoj žemėj gimęs,
Ąžuolu bujoji
Tėviškėj tvirtai.

Žeme, mano žeme,
Mėlynojo lino,
Aš Tave, kaip knygą
Amžiną skaitau.
Visas Tavo kraujas
Žieduosna ištvino,
Visą savo kraują
Aš aukoju Tau.

Balys Augustinas

Koresponedncija iš stovyklos

Rašo VYT. ALANTAS

Didžiai gerbiamas Redaktoriau! Maloniai prašau neatsisakyti paskelbti savo redaguojamame laikraštyje šią mano korespondenciją iš mūsų stovyklos gyvenimo. Už faktus atsakau.

Mūsų stovykla įsikūrė trijuose barakuose, amerikonams atėjus. Barakai stovi atokiau nuo miestelio, ir mes čia, taip sakant, sudarome atskirą lietuvišką respubliką. Bet arčiau žvilgterėjus į mūsų gyvenimą, lengva pastebėti, kad ir mūsų kiekvienas barakas sudaro atskirą respubliką. Man, kaip visuomenininkui, tai labai skaudu konstantuoti, bet nieko nepadarysi, taip jau yra. Man vienas pažįstamas tvirtino, kad ir kiekvienas lietuvis esąs atskira respublika. Aš jį apšaukiau puspročiu, bet kažin ar jis jau taip labai klydo. Gal tamsta, ponas Redaktoriau, šią temą panagrinėtum savo laikraštyje.

O kai stojo amerikonų valdžia, buvo kitaip. Lietuviai, susikraustė į mūsų miestelį ir įsikūrė barakuose, tuojau sušaukė susirinkimą ir išsirinko valdomuosius organus. Pirmininku mes išsirinkome žinomą Lietuvoje advokatą, Vytautą Kuesaitį. Jis tuojau mums tarė žodį, pabrėždamas, kad mes visi turime būti vieningi, turime gerbti lietuvio vardą ir ypač turime atkreipti dėmesį į kultūrinį bei visuomeninį darbą, nes, grįžus į Lietuvą, visiems jo būsią per akis. Mes esą turime būti vienos šeimos vaikai. Visi senųjų pažiūrų skirtumai turi būti atmesti, o jų vietoje turįs būti paskelbtas naujas šūkis: vieninga Lietuva! Tiems pirmininko žodžiams susirinkimas entuziastingai pritarė. Mane, kaip visuomenės veikėją, pono pirmininko kalba ypatingai sujaudino ir sukėlė daug vilčių ateičiai.

Mūsų stovyklos komendantas yra buv. Lietuvos kariuomenės viršila, Stasys Bruožis. Jis vyras griežtas ir atkaklus. Per steigiamąjį susirinkimą jis taip pat tarė trumpą, bet ryžtingą žodį, pabrėždamas, tartum kirviu atkapodamas ,kad esą vyrai laikykimės, būkime drausmingi, klausykime vyresnybės įsakymų, nes priešingu atveju, jis, kaip stovyklos komendantas, būsiąs priverstas griebtis griežtų priemonių prieš viešosios rimties drumstikus ir neklaužadas. Nors paskum inteligentai juokėsi, kad ponas komendantas susirinkime jautėsis tartum prieš išrikiuotą kuopą, tačiau per susirinkimą visi entuziastingai pritarė. Man atrodo, kad juoktis vis dėlto nėra ko, nes kiekvienas visuomenininkas puikiai žino, kad be drausmės bei savitarpio susiklausimo joks bendras darbas neįmanomas.

Žodžiu, visa stovykla buvo nusiteikusi labai kūrybingai. Visi buvo pasišovę griebtis kultūrinio darbo. Pirmininkas tuo jau ėmė organizuoti anglų kalbos kursus. Tą sumanymą visi sveikino su užsidegimu. Tačiau kai reikėjo paruošti patalpą ir sumedžioti suolus, kažin kodėl norinčiųjų padėti neatsirado, nors visi dykinėjo be darbo. Mums abiems su pirmininku teko viskuo rūpintis ir viską paruošti. Mes ištuštinome vieną erdvesnį barako kambarį, šiaip taip sugabenome vargais negalais sumedžiojome šiokius tokius suolus, padirbome lentų, aš visą miestelį išlaksčiau, kol sumedžiojau kreidos, ir darbas prasidėjo.

Dėstė mums gimnazijos mokytojas, Pranas Pikturna. Dėstė gana gerai. Aš tai ypač karštai ėmiausi darbo, nes mėgau dirbti, o, kita vertus, grįžęs į Lietuvą, aš norėjau steigti vietinės ir užsienio spaudos platinimo kontorą. Tad man anglų kalba ypač bus reikalinga. Pagaliau, gi pirmininkas sakė, kad reikia pasiruošti visuomeniniam darbui Lietuvoje...

Negalių sakyti: karštai ėmėsi darbo ir kiti. Į pirmą pamoką susirinko beveik visi stovyklos gyventojai. Kadangi suolų nepakako ,tai sėdėjome ant palangių, stovėjome stati, o kiti tai stačiai rūpestingai rašė sąsiuvinius pasistatę ant grindų. Tai buvo jaudinąs kultūrinio darbo vaizdas. Mane, kaip visuomenininką, toks atsidėjimas dirbti tiesiog jaudino iki ašarų. Manau, stojo mūsų kultūriniam darbui nauja gadynė. Po pusės tokio įtempto kūrybinio darbo metų, sakau, mes visi angliškai kaip ledą griaušime...

Bet, deja, į antrą pamoką susirinko klausytojų žymiai mažiau, į trečią dar mažiau, o po savaitės iš 90 klausytojų beliko tik 17. Aš bijojau, kad nepasilikčiau vienas. Bet ne, 17 klausytojų pamokas lankė ištikimai. Kur gi dingo visi kiti?

Aš pabandžiau tą liūdną fakt tą išaiškinti. Kartą eidamas į pamoką, sutikau koridoriuje Jurgį Vingėlą. Jis buvęs kalinys, iš profesijos kurpius.

— Kodėl neini į pamoką?— klausiu.

—Tegul inteligentai laužo liežuvį, jie iš to duoną valgo. O aš sau duoną užsidirbu ne liežuvį laužydamas, bet penkiais pirštais, — atsakė jis man kvailai šypsodamasis.

— Bet gi dabar nieko nedirbi...

—Tiesa, batų aš dabar nesiuvu, bet parduoti turiu. Gal pirksite porą? Puikūs batai, — Vingėla dar labiau prasišaipė.

— Bet, — sakau, — galėtum dabar apsišviesti, gera proga.

— Būdamas kalėjime aš jau taip apsisviečiau, kad jokie universitetai manęs labiau neapšvies, — nusikvatojo jis man į veidą ir nuėjo.

— Kurpius kurpiškai ir galvoja, — pamaniau sau vienas ir nuskubėjau į pamoką.

Kitą kartą vėl sutinku bėgantį su bonkomis koridoriumi Joną Kiziną. Kokios jis profesijos aš nežinau, tik visiems mūsų stovyklos įnamiams yra žinoma, kad jis geriausias šarmalako varytojas. Tai yra, taip sakant, mūsų stovyklos "pažiba." Jo bravorėlis, kurį jis pats pasigamino, rūksta dieną ir ir naktį. Kai užėjo amerikonai, jis net padorių marškinių neturėjo, o dabar, sako, savo kapitalą skaičiuojąs tūkstančiais.

— Kodėl nebeateini į pamokas? —klausiu.

— Neturiu laiko, broliyti, broga užraugta, reikia šnapsas varyti. Gal kai išvarysiu...

Daug pašauktųjų, maža išrinktųjų, pagalvojau. Mes mokysimės toliau. Kas laimės pamatysime.

Taip mes gan kūrybingai padirbėjome porą savaičių. Paskui, vieną dieną, atėję į pamoką, mes radome prie durų prisegtą raštelį: "Šiandien dėl techniškų kliūčių pamokos nebus." Kada pamoka bus — jokio paaiškinimo.

Tuojau buvo išriftuota, kokios tos "techniškos kliūtys:" mokytojas susipykęs su žmona. Nors aš ir žinau, kad su žmonomis visaip būna, bet man vis dėlto dingtelėjo į širdį, kad visuomeninis darbas turėtų būti svarbiau, nekaip kad žmonos blogo ūpo priepuoliai. Bet man nė į galvą neatėjo, kad tai būtų anglų kalbos kursų pabaigą. Susitaikys su žmona ir vėl dėstys, nutariau sau vienas.

Tačiau dar tą patį vakarą turėjau progos įsitikinti, kad aš klydau. Vakarop aš sutikau kieme poną Pikturną, skubantį prie upelio su dideliu bliūdu skalbinių.

—Atsiprašau, ponas mokytojau, dėl kokių techniškų kliūčių neįvyko šiandien anglų kalbos pamoka? — paklausiau aš jį.

— Argi nematai, kad baltinių einu skalbti, — atsakė jis karčiai šypsodamasis. — Kokių svarbesnių techninių kliūčių jums dar reikia?

Pridurmais iš barako išėjo ir ponia Pikturnienė, nešdamasi ant rankų pusės metų mergytę. Ji nugirdo savo vyro žodžius ir dar man pridūrė:

— Kai mano vyras pradėjo terliotis su tomis pamokomis, tai visi baltiniai liko neskalbti. O ar nereikia pietų išvirti, apsišvarytі- Iš jūsų dėlto niekas neatėjo jam padėti, o iš jo reikalaujate, kad jis jums tarnautų. Mano vyras daugiau jums jokios anglų kalbos nebedėstys: jis reikalingas namie. Ką jis už tai gauna? Nieko. O šeimos gyvenimas ira.

— Bet, ponia, — sakau —visuomeninis darbas...

— Kas man tas jūsų visuomeninis darbas? Jis man baltinių neišskalbia ir pietų neiššverda. Visuomeninį darbą tedirba nevedusieji. Šiemyninis darbas daug svarbesnis už visuomeninį, — ir jį nuskubėjo paskui vyrą.

Taip baigėsi mūsų anglų kalbos kursai. Tai buvo didelis smūgis mūsų stovyklos kultūrinei veiklai. Kursų atgaivinti nebepavyko, nes kito mokytojo nebesuradome.

Bet, sakau, iš pradžios mūsų stovykloje kultūrinis darbas taip įsisiūbavo, kad mes tik per plauką neišleidome sieninio laikraštėlio. Žinoma, man būtų buvę mieliau, jei būtų buvęs leidžiamas šapirografuotas laikraštėlis. Mat, nors aš iš profesijos esu pienininkas, bet,

(Nukelta į 7 pusl.)

Gestapo kalėjimuose

GABRIELIUS ŽEMKALNIS

(Tęsinys)

— Ar pažįsti mane? — paklausė jis.

— Ne.

— O ar skaitei Laisvės Kovotoją, kuriame buvo parašyta apie fenomenalaus storumo Heltkę?

— Taip, atsakiau, jau suprasdamas su kuo turiu reikalą.

— Tai aš esu tas storas Heltkė!

— Malonu, pasakiau, truputį užmiršęs padėtį.

Prisimenu tą mažą straipsnelį apie Heltkę, kaip jis žydų gete iš malonumo žudė granatomis žydų vaikus. Tame straipsnelyje Heltkė buvo ir pavadintas išsigimusiu, fennomenolaus storumo sadistu. Vėliau sužinojau, kad beveik visiems suimtiems Laisvės Kovotojų Sąjungos nariams Heltkė primindavo tą dalyką.

Nors pasakiau, kad man malonu, bet ištikrųjų buvo gerokai nesmagus momentas. O ypač dar ir dėl to, kad man visai neaišku buvo, kas yra apie mane žinoma, kas ką pasakė, ir bendrai, kaip čia iš tos bėdos išsisukti.

Po šio prisistatymo Heltke pradėjo man duoti klausimus. Pasijutau baisiai kvailai, jis pradėjo manęs klausti visai konkrečiai ar aš priklausęs Sąjungai. Atsakiau, kad ne, bet Heltkė tuoj paklausė manęs, ar aš nežinąs tokio numerio — R158. "Velnias," susikeikiau mintyse, išgirdęs savo numerį.

— Ne, tokį numerį girdžiu pirmą kartą.

— Na tai koks gi tavo numeris? klausia su piktu juoku Heltkė.

Pasikalbėjimas apie numerius baigėsi netaip jau linksmai, kaip aš buvau numatęs ir man teko artimai susipažinti su pačiu Heltke ir tuo kitu pripiotanosiu tipeliu, kuris vadinosi Paul (Gotschalk). Dar truputį ir Heltkė su Paul pradėjo žvilgčioti į laikrodį. Aha! Laikas pietų, o be to, juk šeštadienis. Mažas tylus pasitarimas tarp Paul ir Heltkės. Tik Trakys sėdi gale stalų ir spokso kaip apuokas.

— Duodam tau laiko iki pirmadienio, kad galėtum viską apgalvoti (tau turi būti jau aišku, kad mes viską žinome) ir prisipažinti. O jei ne, tai sienomis laipiosi! Šiandien ką gavai, tai tik juokas. Ir įžulus toks nebūk, o tai sudirbsim kaip skudurą, — po mažo pasitarimo pasakė man Heltkė.

— "Patarimas pasilaikyt sau ir savo bobutei," pagalvojau, bet, jau tiek įžulus tą garsiai pasakyti nebebuvau.

Vėl pono Trakio lydimas grįštu į savo bukerį.

— Prisipažink pirmadienį viską, nes Heltkė tikrai tave baisiausiai sumuš ir prirakins. Aš jau jį pažįstu, — graudina mane Trakys.

— Kad aš nieko nežinau, ką gi aš galiu prisipažinti, — kiek galėdamas nuoširdžiau sakau Trakiui.

— Taip, taip, visi kai čia pakliūna, pasirodo esą visiškai nekalti, juokiasi Trakys ir spaudžia skambutį.

Atsidaro bunkerio durys ir Trakys mane perduoda sargybiniui. "Trečia celė," paskiau ir mane vėl įkiša ir užrakina į tą dvokenčią skylę.

Atsiguliau ant narų ir pradėjau galvoti, kaip reikės išsisukti pirmadienį iš tos visos velniavos, nepakenkiant kitiems. Prisiminiau Heltkės duotus klausimus ir mestus svarbesnius kaltinimus: priklausimas L. L. K. S., redagavimas Jaunime Budėk (Adamkevičius, Griniaus ir mano leistas rotarium spausdintas nelegalus, dvisavaitinis laikraštukas jaunimui) ir supirkinėjimas ginklų. Aišku. Mano geras draugas Zenonas (Sidaravičius) ir dar kažkas, ko aš tada dar negalėjau išaiškinti, papapasakojo apie mane viską, ką tiktai žinojo, net iki mažiausių smulkmenų. Dėl ginklų atsakymą žinojau: maždaug prieš mėnesį, ar daugiau laiko, pas mane buvo šautuvas, kurį netyčia atrado mano tėvas, suprantama, nerimavo, nes nebuvo tikras savo ir mano padėtim, ir atidavė jį į generolo Plechavičiaus Vietinės Rinktinės štabą maj. Jasiunskui. Taigi, apie tą šautuvą galima pasakyti, nes jis jau sulikviduotas. O iš kur aš jį gavau? Iš vieno draugo, kuris jau miręs. Dėl visokių kitų ginklų, sakysiu, kad tai yra melas ir aš nieko nežinau. Dabar lieka kiti du kaltinimai, bet kaip iš jų išsisukti, atsakymo tuo tarpu dar nebuvo.

Taip besėdint praėjo kelios valandos. Viskas nusiramino ir aš išgirdau koridoriuj kalbantis kelis suimtuosius. Pažinau vieno balsą — mano ryšininkas Stačiūnas. Tuoj priėjau prie durų ir pažvelgęs pro jų plyšį, pamačiau jį ir dar kokį tai kitą lietuvį sėdint priešais koridoriuj ir besikalbant. Pradėjau kosėti ir pastebėjau, kad Stačiūnas atkreipė dėmesį.

— Jonai, — prašniždėjau, — ar mes pažįstami? Kas yra pasakyta? Pranešk, pirmadienį vėl tardys.

Pamačiau, kaip Stačiūnas linktelėjo galva ir nusiraminau. "O gal ir išsisuksiu," prabėgo galvoje mintis.

Neužilgo atnešė ir vakarienę. Vėl ta pati rusė, kaip ir per pietus įpylė man samtį visai neblogos sriubos. Turėjau dar beveik visą duoną, bet valgyti nei kiek nesinorėjo. Sriubą vistiek per prievartą suvalgiau ir nutariau eit gult. Pabeldžiau į duris ir paprašiau ,kad mane išleistų laukan. Išvietė ir prausykla buvo tame pačiame bunkeryje, todėl sargybinis manęs nelydėjo. Išsiploviau bliūdelį, susitvarkiau ir grįžau celėn. Atsiguliau ir tuojau užmigau. Sekmadienį rytą pabudau, kai sargybinis uždegė celėj šviesą. Nekėliau, kol neatnešė pusryčių: juodos nesaldintos kavos ir vėl tris riekes duonos visai dienai. Šį kartą buvau jau gerokai išalkęs ir pribaigiau iš šeštadienio likusią duoną.

(Bus daugiau)

ĮVAIRŪS SKAITYMAI

NYKŠTUKAI – KEISTI AFRIKOS GYVENTOJAI

Jau senovės rašytojai minėjo paslaptingas nykštukų tauteles tolimuose kraštuose. Taip antai graikų istorikas Herodotas rašė apie jų kovas su gandrais, kurie tuos mažiukus snapu pradūrę nunešdavo į savo lizdus maistui.

Praslinko šimtmetis. Didysis keliauninkas Stanley, lankydamas bei tyrinėdamas Centralinę Afriką praneše, kad Herodotas nepamelavo. Jo pigmėjai tikrai egzistuoja.

Didžiausios pigmėjų tautelės gyvena Belgų Kango. Bet prie jų sunkoka prieiti. Tankiai ir sparčiai auga atogražų didžiausi miškai. Tarp aukštųjų žolynų šliaužioja gyvatės, medžių drevėse apsigyveno besočiai graužikai — vabalai. Bet ką reiškia tie keisti lizdai, padaryti iš žolių ir šakų, panašūs į apvalius kupolus, kurių viršūnės žiūri į dangų, o įėjimas prie pat žemės?

Tai pigmėnų sodžius.

Plokščia nosis, akys lyg išpūstos, stora viršutinė lūpa, garbanos, siauras smakras, trumpos kojos ir ilgos rankos, visas kūnas gyvaplaukiais apžėlęs, oda atsiduodanti laukinių žvėriu, ūgis žemesnis, negu vidutinio 10 metų vaiko. Tokia yra pigmėjų išvaizda. Jie labai mikliai moka medžioti laipioti ir daug laiko praleidžia sėdėdami kur nors šakose.

Paniekinančiai ir piktai kaimynai — negrai vadina juos gorilų broliais. Tai labiausiai atsilikę pasaulyje žmonės, stovį žemiausiam civilizacijos laipsny. Net ne visi iš jų moka sau tas panašias į kuolus trobas pastatyti, į kurias mažiukas pigmėjus gali įeiti tik šliuožDamas visomis keturiomis.

Pagrindinis jų medžioklės įrankis, tai lankas, nunuodytos strėlės ir ietis. Jų stropumas ir uoslė nuostabūs, jie puikiai mo ka sekti rastąsias pėdas ir užklupti būsimą grobį. Mėgiamiausias pigmėjų užsiėmimas dramblių medžioklė. Tai medžioklei susijungia kelios tautelės. Iš dramblių būrio jie pasirenka kurį vieną. Mikliausias medžiotojas siunčiamas to dramblio sekti. Jis tylėdamas, slapstydamasis tankmėje, priselina ir sviedžia ieti drambliui į pilvą. Tuomet visi kiti ima sužeistąjį drambį persekioti ir seka paskui jį kartais net kelias dienas, kol jis sugriūva jėgų pritrūkęs.

Pigmėjai neturi mažiausio supratimo apie žemdirbystę, bet labai mėgsta javus ir daržoves. Tai žino jų kaimynai negrai ir persiėmę paslaptinga baime prieš tuos paslaptingus nykštukus vakare palieka prie savo trobų slenksčio pintinę su bananais ir manioku (daržove). Kitą dieną pintinės nebėr, jos vietoj palikta šviežia žvėriena. Taip įvyksta naktį mainai su pigmėjais.

Bendrai santykiai tarp negrų ir "gorilos brolių" beveik geri, kaimyniški. Tik negrai žiūri į pigmajus kaip į žemesnės rūšies esybes su panieka. O pigmėjai į negrus kaip į nekviestus atėjūnus.

Pigmėjai nėra karingi ir niekados neprovokuoja savo kaimynų, kad pasilinksmintų mūšiais. Bet jie nepakenčio skriaudų ir labai kerštingi. Nuodai kuriuose jie mirko strėlių galus, baisūs ir stiprūs, gaminami iš tam tikrų augalų sunkos ar iš tam tikrų vabalų. Užtenka mažiausio įdrėskimo, ir mažutė žaizdelė, užnuodyta tais nuodais, atima gyvybę trijų minučių bėgyje.

Jų visuomeninė santaika kuo paprasčiausia: pigmėjai gyvenna visai atskiromis šeimomis. Jei susijungia keletas šeimų, išrenkamas vadas. Renkant atsižvelgiama, kad būtų vikrus, stiprus ir, be to, geras šaulys.

AR ŽINAI, KAD...

...Žmogaus kojų raumenys tokie stiprūs, jog be nuovargio per dieną gali nueiti 20,000 žingsnių?

...Per 70 metų žmogus apeina aplink žemę šešis kartus?

...Mūsų kaulus jungiančios kremzlės taip stiprios, kaip storoka geležinė grandinė?

...Žmogus turi 224 kaulus, kuriuos judina 750 muskulų?

...Jei ištiestum žmogaus plaučius, jų paviršius užimtų tiek vietos, kad joje patogiai galėtų sustoti 500 žmonių?

...Žmogaus kūne yra 34 bilijonai kraujo rutuliukų, kuriuos suskaityti truktų 80 tūkstančių metų?

...Visos žmogaus žanrnos suda rytos iš mažų dalelyčių arba ląstelių, kurių mūsų kūne yra 8 bilijonai?

...Sugauti ir atgabenti į žvėryną liūtą kaštuoja apie 4,000 dolerių?

... Prieš 30 milijonų metų dabartinė Lietuva, bent didelė jos dalis, buvo jūrų dugnas?

... Kalifornijoje auga milžiniško storumo medžiai, kurių amžius senesnis, negu Egipto piramydžių?

... Vytautas Didysis kalbėjo keturiomis kalbomis: lietuviškai, gudiškai, vokiškai ir lotyniškai?

... Maskva ruošiasi minėti 800 metų įsikūrimo sukaktį?

FIZIKOS PAMOKOJ

— Šalčiau, kokį žinai skystį, kuris neužšala?

— Karštas vanduo, p. mokytojau!

ANONIMINIS LAIŠKAS

Kartą vienas žymus politikas gavo anonimini laišką. Jame nieko daugiau nebuvo parašyta: "Utėlius!"

Politikas pažiūrėjo į laišką ir nusišypsojo: "Jau daug laiškų gavau, kur nebuvo parašų. Bet šis tai tikrai pirmas atsitikimas, kad gaunu parašą be laiško."

IRGI PATARIMAI

—Dėde, ką aš turiu daryti jei koks jaunas vyrukas, man girdint, kokį dviprasmišką žodį pasąko?

— Paprašyk paaiškinti.

6. APIE BŪSIMĄ LIETUVĄ...

KUR DĖTIS "VIDUTINIAM LIETUVIUI"

Jei būsimoje Lietuvoje susidarytų dvi stambios grupės — katalikiškoji ir socialistinė, visvien, ar jos būtų vienalytiškos, ar apimtų atskirais vardais pasivadinusias grupes, tai vis vien liktų, ir gal gana daug, tokių tautiečių, kurie nelinktų lengva širdimi nei į vieną pusę, nei į kitą. Katalikiškiausias šonas daugeliui ne visai tinka to dėl, kad ne visi nori matyti valstybės politiką nudažytą grynai vienos religijos interesais. Paprastais žodžiais tariant, net dažnas lietuvos kaimietis pasako: vaikštotau bažnyčion, einu velykinės, bet nenoriu, kad kunigai valdytų — tegu jie verčiau man bažnyčioj pamokslus sako... Protingai neprotingai jis taip kalba, tai jau kaip kam atrodo, bet taip kalba ir taip galvoja...

Betgi iš kitos pusės dažnas toks kaimietis ar miestietis, ne noris, kaip jis sako, "kunigų valdžios," neprisipažįsta ir prie socialistų. Ir kaip jis prisipažins jeigu jis girdi, kad socialistai atstovauja tik darbininkų, tai yra, samdomų darbininkų klasės interesus, o jis pats nėra samdomas darbininkas, jis yra ūkininkas, savarankiškas amatininkas ar kurios nors kitos profesijos žmogus. Pagaliau, gali būti ir visai kitais argumentais nesusitaikančių su socialistų programa. Pavyzdžiui, dažnas ,kas nenori "kunigų valdžios," vis dėlto nori, kad bažnyčia nebūtų paneigta, kad jai būtų pripažinta valstybėje tam tikra pagarbi vieta...

Tokį, kuris nelinksta nė per daug į kairę nei per daug į dešinę, pavadinčiau "vidutiniu lietuviu." Tie "vidutiniai lietuviai" savo laiku Lietuvoje, kai buvo vadinamosios tikrosios demokratijos laikai, buvo medžiaga daugybei įvairių smulkių partijėlių, kurios vienos nuo kitų kartais tik pagal vardą būdavo galima atskirti, bet kurių programos skirdavosi viena kita smulkmena. Štai čia ir siūlosi mintis, kad, šitaip esant, būtų visiškai sveika, tarp katalikiškos ir socialistiškos srovių, sukurti būsimai Lietuvai "vidutinio lietuvio" programą tiek plataus masto, kad ji galėtų patenkinti visus tuos "vidurio žmones". Toji programa turėtų būti ir demokratiška, ir socialistiškai pažangi, tačiau neparemta tik ant vienos klasės atstovavimo. Jis taip pat turėtų rasti sprendimą ir Lietuvoje didelės reikšmės turinčiam religijos klausimui, siūlant jį tvarkyti taip, kad religiniai piliečių interesai iš vienos pusės būtų kuo geriausiai aprūpinti, iš kitos gi pusės — kad religinės tendencijos vis dėlto visiškai nevaržytų įstatyminiu keliu piliečio sąžinės laisvės.

Jei susidarytų tokia vidurio srovė, tai būtų galima tikėtis, kad minimų trijų srovių jau ir pakaktų apimti visiems politikos reikalais bent kiek besidominantiems lietuviams. Tada Lietuvoje būtų trys pagrindinės partijos. Nėra reikalo dabar skaičiuoti, kuri iš jų būtų didžiausia, kuri mažiausia. Kiekvienam valia tikėtis sau simpatiškesnei srovei kuo geriausio pasisekimo. Bet viena, ko gali tikėtis visi — tai, kad taip esant demokratinė santvarka Lietuvoje galėtų veikti gana tvarkingai. O tai būtų didelė laimė visiems geros valios demokratams ir visiems lietuviams.

Štai šita mintis jau kuris metas Europoje esančių lietuvių tarpe ir plinta ir randa nemaža pritarimo. Ji randa pritarimo tarp gana įvairių lig šiolinių politinių pakraipų žmonių. Tiesa, reikia ilgesnio laiko, kad tokia mintis įsitvirtintų. Lig šiol ir pritariantieji tai minčiai dažnai dar paabejoja, ar kas iš to išeis. Bet kuo daugiau žmonių tam palankiai apsisprendžia, tuo didesnis gali mumas tam įvykdyti.

Kartą minėjau, kad Keleivis paskelbė pranešimą, esą "smetonininkai kuria demokratų uniją," tuo norėdami pasislėpti po demokratiška skraiste. Ištikrųjų yra štai kaip. Šių metų Vasario 1d. po karo išlikusieji buvusieji tautininkų veiklesnieji žmonės sušaukė buvusių tautininkų bei jiems artimų žmonių ratelių atstovų konferenciją. Tai buvo viena iš gausingiausių Europoje šiuo metu įvykusių tos rūšies konferencijų. Ir ji priėjo išvados, kad atgaivinti senąją Lietuvių Tautininkų Sąjungą niekas nesiūlo... Nesiūlo todėl, kad naują Lietuvą kurti teks naujose aplinkybėse ir naujais metodais. Tai gi reikia skaityti, kad tautininkų vardas dabar jau nebe reiškia tam tikros organizuotos politinės srovės. Bet, iš kitos pusės, žmonės, kurie tai organizuotai srovei kadaise priklausė ar iš šalies jai simpatizavo, tegu ir ne ivsais punktais, pasiliko, nors ir nebe visi. Jie pasiliko, jie dalyvavo ir tebedalyvauja, kur ir kiek sąlygos leidžia, kovoje už Lietuvos laisvę lygiai su visais. Jie, matydami Lietuvos ateitį kitose aplinkybėse nei buvusios, lygiai su visais nesvyruodami pasisako už demokratinę santvarką būsimoje Lietuvoje, linkėdami ir siekdami, kad toji demokratinė santvarka būtų tvarkinga. Bet dėl to jie dar netapo nei katalikiškos srovės žmonėmis. Štai dėl ko jie pirmieji ryžosi nebe privačiai, o viešai pasisakyti už tai, kad siūlo būsimoje Lietuvoje grupuoti politinį gyvenimą į tris pagrindines partijas. Ir jie taip pat viešai pasisakė, kad jie būtų linkę be jokių specialių sąlygų į tokią vidurio partiją įsilieti, jeigu tokia susikurtų. Tuo tarpu jie sudarė savo ryšių centrą, pavadinę jį Lietuvių Tautiniu Sąjudžiu. Tai, be abejo, yra laikinis ryšio centras, kurio uždavinys baigsis, kai bus galima pasakyti, kad susidūrė platesniais pagrindais sudarytas centras, atstovaująs "vidutinio lietuvio" politinę mintį. Ar toks centras susidarys, daug pareis nuo to, kiek atitinkami asmenys pasitikės vieni kitais, kiek juose bus nuoširdaus noro sukurti palankias sąlygas būsimai Lietuvos demokratijai. Jeigu mes vieni kituose ieškosime tik piktų sumanymų, tai, žinoma, niekad nepasieksime tvarkingo santykiavimo. Tokiu atveju ir būsimoji Lietuvos demokratinė santvarka būtų į minios veržimąsi pro duris iš degančio teatro...

Dr. K. Vingėla.

Lietuviai britų zonoje, Vokietijoje, laukia savo eilės gauti maisto porcijas.

Viena bėda — ne bėda...

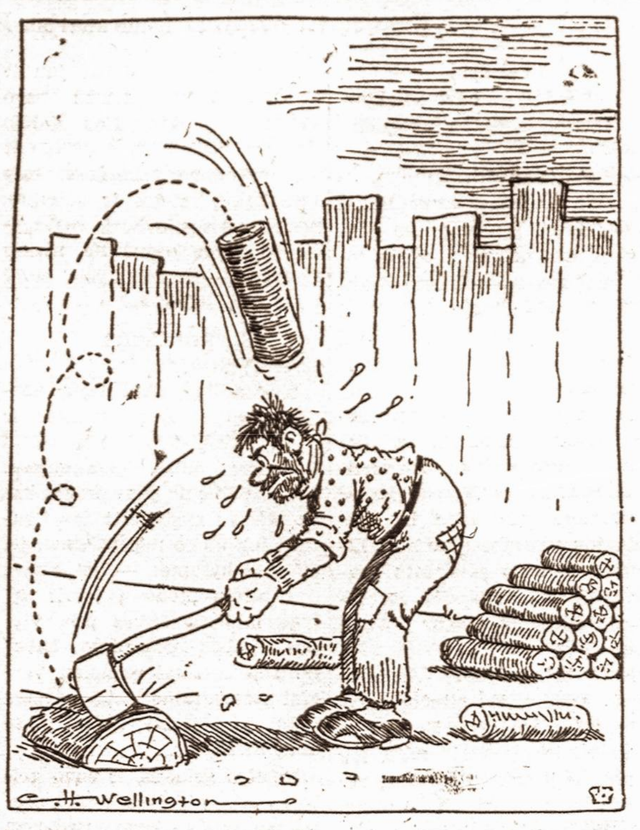

CHARLES' BAR
UŽEIGĄ
1503 Springwells
DETROIT, MICH.

LIETUVIŠKA UŽEIGA
W. Žemaitis, sav.
2400 Fenkel Avenue
DETROIT, MICH.

ŠIRDINGŲ LIETUVIŲ
UŽEIGA
Juozas Laukonis, sav.
3410 Livernois
DETROIT, MICH.

REGENT
Toy Shop
James J. Dirsie, sav.
28-30 Market Street
AMSTERDAM, N. Y.
Telefonas 2275

STOKNA'S
Liquor Store
Įvairių rūšių vynai, likeriai ir degtinė
225 E. Main Street
AMSTERDAM, N. Y.

Lietuviška Vaistinė
SCHELL'S
Red Cross Pharmacy
E. Main ir Schuyler Streets kampas
AMSTERDAM, N. Y.
Telefonas 96

GAZOLINO STOTIS
JONAS BABLINSKAS ir SUNUS, sav
Važiuojant Main Rd. 5 tai geriausia vieta sustoti
245 E. Main St., kmp. John St
AMSTERDAM, N. Y.

Rupšio Restauranas
Puikūs valgiai, gėrimai
Geras patarnavimas
Graži svetainė ir baras
237 MAIN STREET,
AMSTERDAM, N. Y.

Lietuviška Užeiga
IVY LEAF PLACE
A. Smith, sav.
42 Schuyler Street
AMSTERDAM, N. Y.

SALDAS GRILL
VYNAS — DEGTINĖ — ALUS
22 SHULER STREET,
AMSTERDAM, N. Y.

MARGUTIS
Skaitykite Margutį, komp. A. Vanagaičio leidžiamą muzikos ir juokų žurnalą.
Eina du kartu į mėnesį.
KAINA METAMS $2.00.
Prisiųskite 10 centų pašto ženklais, gausite vieną numerį pamatymui.
MARGUTIS
6755 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

STANDARD FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
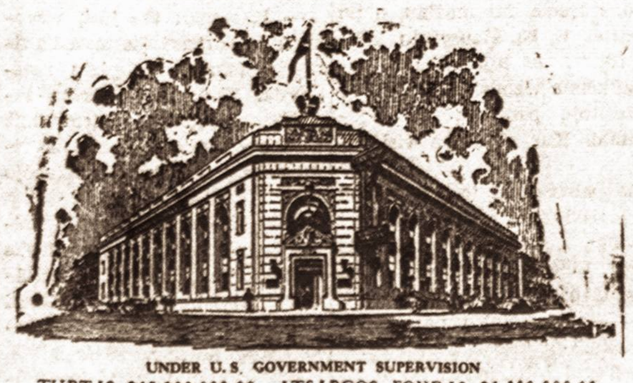
UNDER U. S. GOVERNMENT SUPERVISION
TURTAS $17,000,000.00—ATSARGOS FONDAS $1,300.000.00
GALITE TAUPYTI PER PAŠTĄ
JUSTIN MACKIEWICH, Pres. and Mgr.
4193 ARCHER AVE. CHICAGO, ILL.
Office hours daily: 9 A. M. to 4 P. M. — Wednesdays: 9. A. M. to 12 r. M. — Thursdays: 9 A. M. to 8 P. M.
Telefonas VIRginia 1141

Normandie Cocktail Lounge
SAM MAGEE, savininkas
26 Main St., Orange, N. J.
Tel.: OR. 3-9641

J. AKULIONIS
Sveikinimų atvirutės įvairioms progoms. Naujausi laikraščiai.
Vaisvandeniai ir saldainiai.
278 2nd STREET
ELIZABETH, N. J.

ADOLFAS BRAZINSKAS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
151 2nd STREET
ELIZABETH, N. J.
Tel. ELizabeth 2-3187

MAISTO PREKYBA
J. BERZGELA
121 SCHUYLER AVENUE
KEARNY, N. J.

Memories of Lithuania
RADIO HOUR
Saturdays, 5:00 to 5:30 p. m.
Station WEVD—1330 kil,
Director—JACK J. STUKAS
429 Walnut St., Newark, N. J.

LITHUANIAN PRESS
Adelė Laukžemytė, vedėja
Atlieka įvairius spaudos darbus. Mėnesiniai kalendoriai, kortelė ir tikietai.
199 NEW YORK AVENUE,
Newark, N. J.

LIBERTY BAR
V. Staras ir J. Siess, sav.
112 VAN BUREN STREET
netoli Penn. stoties
NEWARK, N. J.

LOUIS GAUBAS ir SUNUS
Vestuvių ir dovanų žiedai.
Kryželiai, papuošalai moterims.
LAIKRODŽIŲ TAISYMAS
14 WILSON STREET
NEWARK, N. J.

PETRAS KURTINAITIS
Siuva drabužius iš geriausių medžiagų.
113 FERRY STREET
NEWARK, N. J.

JOHN PRAVILIONIS
FOOD MARKET
MĖSA IR GROCERIAI
Priima užsakymus telefonu.
107 ADAMS STREET
NEWARK, N. J.
Tel. Market 3-6082

GOLDEN STAR BOTTLING CO.
Juozas Kralikauskas ir sūnus, savininkai
Gamina puikiausius nesvaiginamus gėrimus ir pristato alų
91-93 Warwick Street Newark 5, N. J.
Tel. Market 2-5270

JURGIO KAMINSKO SŪNŲ DEPT. KRAUTUVĖ
MOTERŲ, VYRŲ IR VAIKŲ DRABUŽIAI
Visokeriopas namams įrengti reikmenys
KAYS DEPARTMENT STORE
152 FERRY STREET NEWARK, N. J.

HOTEL EMBASSY
Veronika ir Petras Valašinai, savininkai
Atpigintos kainos žiemos metu—Atdara ištisus metus.
10 So. Michigan Avenue Atlantic City, N. J.
Telefonas 5-0908

T. WANCEVICH
TAVERN
123 SCHUYLER AVENUE KEARNY, N. J.
Tel. Kearny 2-6190

JULIUS PAKNIS
REAL ESTATE & INSURANCE
Sąžiningas ir skubus patarnavimas visais namų pirkimo, pardavimo ir paskolų reikalais.
133 SEELEY AVE., ARLINGTON, N. J.
Tel.: Kearny 2-3249.

KORESPONDENCIJA IŠ STOVYKLOS

(Atkelta iš 5 pusl.)

dirbdamas mažuose miesteliuose Lietuvoje, labai mėgdavau platinti spaudą. Mano platinami laikraščiai pasiekdavo net ir kaimyninius valsčius. Jei būtume išleidę šapirografuotą laikraštėlį, aš būčiau jį su džiaugsmu platinęs, prisimindamas geruosius laikus... Bet kadangi nebuvo nei šapirografo, tai teko apsiriboti sieniniu laikraštėliu.

Iniciatyvos laikraštėliui išleisti ėmėsi mūsų pirmininko žmona, ponia Kuosaitienė. Mat, iš vyrų neatsirado nė vieno laikraštininko, o ponia Kuosaitienė savo laiku Lietuvoje, sako, buvusi ne bloga Moters žurnalo korespondentė viename provincijos miestelyje. Be to, ji kadaise rašiusi eilėraščius vaikų laikraštėliams. Nors kai kas tas žurnalistines kvalifikacijas laikė nepakankamomis, nors kai vyrai juokavo iš redaktoriaus su sijonu, tačiau aš buvau kitokios nuomonės, sakydamas, jog apie žmogų reikia spręsti ne iš sijono ar kelnių, bet ir darbų. Be to, kai kurie pikti liežuviai kalbėjo, kad ponia Kuosaitienė ėmėsi leisti laikraštį tik dėl to, kad labai norėjusi būti redaktore. Nežinau ,ar tai teisybė ar paprastos apkalbos, bet tai, mano nuomone, neturi jokios reikšmės. Svarbu, kad žmonės imasi darbo, o kokios ten užpakalinės spyruoklės juos skatina, tai yra antraeilis dalykas.

Taigi, sakau, ponia Kuosienė griebėsi darbo ne juokais. Pirmiausia, žinoma, ji sudarė redakcinę komisiją, į kurią buvo pakviestos tik moterys, išskyrus mane, techninį redakrių, kuriam buvo pavesta parūpinti popierio, rašalo, dažų paveiksliukams piešti ir laikraštėlį perrašinėti. Aš, žinoma, griebiausi darbu su entuziazmu ir per porą dienų, išlandžiojau visas miestelio krautuvėles, visą medžiagą sumedžiojau.

Netrukus vyr. redaktorė sušaukė ir pirmą redakcinės komisijos posėdį. Kadangi tai buvo kartu ir kavutė, tai visos redaktorės atėjo. Aš nustebau, kad tokiam mažam laikraštėliui sudaroma tokia didelė redakcija, nes ponia Kuosaitienė sukvietė visas inteligentų žmonas. Bet vyr. redaktorė žinojo ką daranti: ji pakvietė dėl to visų inteligentų žmonas, kad nė viena nebūtų užmiršta ir kad paskui nebūtų nereikalingų kalbų bei priekaištų.

Redakcija pasiskirstė pareigomis. Ponia Butkuvienė, jos vyras buvo advokatas, nedidelė, gan graži, linksma poniutė sutiko būti redakcijos sekretore. Ponia Pikturnienė, jau minėto anglų kalbos mokytojo žmona, stambi, negraži, griežto būdo moteriškė pasiėmė vietinės informacijos redaktorės pareigas. Ponia Stankūnienė, dvarininko Stankūno žmona, nuolat mėgstanti pabrėžti savo gerą išauklėjimą poniutė, buvo paskirta vyr.. redaktorės pavaduotoja. Ponia Januškienė, buv. pulkininko žmona, mažai kalbanti, padžiūvusi ir, sako, labai pikta moteris, liko redakcijos narys.

Susiskirsčius pareigomis, vyr. redaktorė tarė:

— Dabar mums reikia aptarti, ką mes rašysime į pirmą numerį.

Įvyko nemaloni pauza. Redaktorės žvalgėsi viena į kitą laukdamios ,kad kas nors išsitartų. Pagaliau ponia Pikturnienė pastatė puoduką ant stalo ir švariai tarė:

— Kadangi aš esu paskirta vietinės informacijos redaktorė, tai apie vidaus informaciją ir kalbėsiu.

— Prašau, prašau, labai įdomu, — tarė dirbtinai šveliniu balseliu ponia Stankūnienė, kuri nekentė Pikturienės.

— Aš noriu dar kartą grįžti prie vakarykščio įvykio virtuvėje ir iškelti jį mūsų laikraštyje.

Visos posėdžio dalyvės susižvalgė. Vyr. redaktorė nedrąsiai pastebėjo:

— Man rodos, tas reikalas jau vakar buvo pakankamai apkalbėtas pačioje virtuvėje ir čia mums nebūtų reikalo vėl prie jo grįžti...

— Kaip tik aš noriu jį iškelti mūsų laikraštėlyje, nes su visuomeninio pobūdžio blogybėmis reikia visomis priemonėmis ko griežčiausiai kovoti, — atsakė ponia Pikturnienė kiek pakeltu tonu.

— Prašau, prašau, ponia, nesivaržyk — išsaukiančiai pažiūrėjo ponia Januškienė į kalbėtoją.

— Intelegentei moteriai vis dėlto taip nedera elgtis, —kalbėjo toliau ponia Pikturnienė, žiūrėdama tiesiai Januškienei į akis. — Moterys su mažais vaikais vis dėlto turėtų turėti nors šiokių tokių pirmenybių virtuvėje, bet aš jokių pirmenybių nereikalauju; aš tik noriu turėti lygias teises su kitomis. O kas vakar atsitiko virtuvėje? Mums su ponia Butkuviene buvo paskirtas laikas naudotis virtuve iki pirmos valandos. Kai ponia Januškienė atėjo į virtuvę, buvo penkios minutės prieš pirmą. Nieko nesakydama, lyg ji būtų namie savo virtuvėje, ji nustūmė mano puodą į šalį ir užkaitė savo, nors mano puode vaikui košytė dar nebuvo išvirusi.

— Pagal mano laikrodį buvo lygiai pirma — pasakė Januškienė.

— Gal pati tyčia pavarei laikrodį penkiomis minutėmis. Mano laikrodį vyras nustatė pagal radiją. Pagal ponios But kuvienės laikrodį taip pat dar nebuvo pirmos.

— Tai gal tamsta tvirtinsi, kad aš melavau? — Atsistojo ponia Januškienė.

— Baikite tą ginčą, ponios,— mėgino kalbėti šeimininkė, bet ponios Januškienės sulaikyti nebuvo įmanoma. Ji tęsė toliau:

— Aš maniau patekusi į garbingų ponių draugystę, o randu šmeižikes, nesidrovinčias mane melage vadinti.

— Nešaukite taip, ponios, tai atrodo labai neišauklėta, —pastebėjo Stankūnienė.

— Gal tu, bajorėlio žmona, mane gero išauklėjimo mokysi? — atsigrežė ponia Januškienė į ponią Stankūnienę. — Aš ne su tokiomis poniomis kaip tu sėdėjau už stalo, ir man niekas nedrįso pasakyti, kad aš esu neišauklėta.

— Nesibarkite, ponios, dėl tokių mažmožių: mes turime apsvarstyti, kokią medžiagą dėsime į pirmąjį numerį..., ramino šeimininkė.

— Kaip tat mažmožis, — riktelėjo ponia Pikturnienė. —Pati dar jauna, neturi vaikų, tai mažmožis, kai turėsi vaikų, kitaip kalbėsi.

— Kaip ji drįso pavadinti mane bajorėlio žmona, — iš kitos pusės šaukė ponia Stankūnienė. Mano vyras joks bajorėlis, o tikras žemaičių bajoras...

Pone Redaktoriau. Daugiau aš tamstai to posėdžio nebeaprašinėsiu. Jis pasibaigė, žinoma, tuo, kad visos ponios išsilakstė ir tris dienas viena su kita nekalbėjo. Žinoma jokio sieninio laikraštėlio lig šiol neišleidome ir neišleisime... Taip baigėsi visi mūsų pasiryžimai išvystyti kultūrinį darbą mūsų stovykloje. Jokio kultūrinio darbo ir jokių kultūrinių pramogų mūsų stovykloje nėra. Bet užtat gyvai veikia kortos ir išgėrimai. Bet apie tai kitą kartą.

Buchdoe, Vokietija.

Vyras: — Visada sakau, kad reikia rengtis pagal kišenę.

Žmona:—Bet jei kišenė tuščia, tai plikai vaikščioti reikia?

Moterų Pasaulis

Ginger Rogers parodo elegantišką kimoną, kuri tinkama namie ir pajūryje.

EMILIJA POST, RAČIŪTĖ IR ETIKETAS

Life žurnale įdėta įdomus straipsnis apie Emilija Post ir jos garsiąją knygą "Etiquette: The Blue Book of Social Usage" Pirma šios knygos laida išėjo prieš 24 metus. Ji pasidarė tiek populiari amerikiečiuose, kiek Sapnininkas — lietuviuose. Iki šiol jau išėjo 65 laidos. Sakoma, kasmet tos knygos parduodama nemažiau 30,000 egzempliorių, po 4 dol. Autorė gauna iš to apie 100,000 dol. pajamų. Ji jau 72 metų senukė, bet jos žodis etiketo klausimais yra įstatymas.

Etiketas yra patarimai, kaip elgtis visokiuose gyvenimo įvykiuose: vestuvėse, įvairiuose suėjimuose, pokyliuose ir taip toliau. Ponia Post pataria kaip vaikinui elgtis su mergina, kaip elgtis namuose, automobilyje, gatvekaryje ir kitur. Žodžiu, savo etiketo knygoje autorė siekia amerikiečius išmokyti teisingo ir gražaus, padoraus elgesio visais gyvenimo atvejais.

Emilija Post gimė Baltimorėje. Jos tėvų tėvai atvyko Amerikon tarp 1630 ir 1680 metų. Tokiu būdu ji gryniausia amerikietė. Jos tėvas buvo arkitektas ir apsigyveno New Yorke, kai Emilijai buvo 5 metai. Aštuoniolikos metų sulaukusi, ji ištekėjo už bankininko Edwino Post, bet po keleto metų juodu išsiskyrė. Emilija pasiėmė savo du sūnelius ir apsigyveno pas motiną. Ji pradėjo rašinėti ir parašė tris apysakas, kurių viena išparduota 70,000 ekzempliorių skaičiuje.

Po Pirmojo Karo knygų leidėjai pastebėjo visuomenėje susidomėjimą mandagaus elgesio klausimais. Vienas jų išsigeidė išleisti tikrai autoritetingą knygą etiketo klausimu. Kaž kas jam patarė kreiptis pas Emiliją Post. Neklydo, nes 1923 metais jos etiketo knyga pralenkė parduotų egzempliorių skaičių tais metais uoliai perkamą Papinio Kristaus Gyvenimą (šio veikalo vertimas savo laiku išėjo Lietuvoje).

Kiekviena užsienio reikalų ministerija turi savo "protokolo" valdininką, kuris prižiūri, kad visi diplomatiniai įvykiai eitų tam tikra mandagumo nustatyta tvarka. Tokiu "protokolu" amerikiečiams yra Emilijos knyga.

Amerikos lietuviams įdomu, kad etiketo klausimo svarbą anksčiau Emilijos ir jos knyga leidėjo suprato Amerikos lietuvaitė, M. M. Račiūtė, Vienybės bendradarbė 1909-1910 metais. Brooklyno ir kitų kolonijų lietuviai turėtų dar atsiminti tą lietuvaitę, ir galėtų daugiau apie ją papasakoti.

Ji gimė Lietuvoje, bet nėra žinoma kur, ar kada Amerikon atvyko. Vienybei rašinėjo Mildos slapyvardžiu ir 1910-1911 metais buvo vedėja jos įkurtos vakarinės mokyklėlės suaugusiems. Karštų socialistinių įsitikinimų, p-lė Račiūtė taip pat buvo viena pirmųjų vadinamo sufragisčių progresisčų sąjudžio vadų mūsų moterų ir merginų tarpe. Vėliau ji ištekėjo už A. Herman — Purvio, bet, kaip Emilija Post, išsiskyrė. Jos tolimesnis likimas nežinomas.

Regis, 1910 metais Račiūtė parašė ir išleido knygelę Etiketas. Jos pasirodymas sukėlė spaudoje nemažą audrą — dau giausia susilaukė pašaipos. Mat, mūsų redaktoriai buvo linkę galvoti viską žinančiais, o čia mergina bando ne tik visuomenę, bet ir juos pačius mandagaus elgimosi mokyti.

Paties Račiūtės veikalo neturint, negalima jo turino vertės spręsti. Būtų įdomu patirti, ar pasinaudojo kas jos darbu ir ar pramoko mandagaus elesio iš Račiūtės knygelės?

Sveikina iš Italijos

Šiomis dienomis žinoma tautinių šokių mokytoja brooklynietė Lilija Stilsonaitė Antanavičienė gavo iš Romos tokio turinio laišką:

Sveikinu Tamstą dirbančią mūsų tautinio meno darbą, nes mūsų tautiniai šokiai ir tautinės dainos yra tik nuotrupos tų griuvėsių, po kuriais palaidotas įdomus ir savitas mūsų senosios kultūros pasaulis.

Šiandien, kai mūtų Tėvynėje ir kariam šaukti nebeleidžiama, Jūs ten už jūrių marių pasiėmėt ugdyti dar išlikusi mūsų kultūros turtą. Jūsų darbui šiuo atveju permaža pagyrimo. Todėl linkės pavadinti Jus mūsų šventosios ugnies saugotoja: vaidelyčių vaidelyte.

Tegu Jūsų saugojamas ir ugdomas menas būna ta šventosios ugnies kibirštimi, kuri uždega širdis sutartinam ir koncentruotam laisvės atgavimo darbui.

Sveikindamas, reiškiu drauge širdingą sveikinimą ir vaidelytėms, Tamstos darbe padedančioms.

K. Žoromskis,
Dipl. dail.

Pagerbė motinas

Gegužės 12 d. Maspetho Moterų Pil Klubas buvo surengęs motinoms pagerbti vakarienę. Atsilankiusios motinos buvo pa vaišintos gardžiais valgiais ir gėrimais. Vakarienėje dalyvavo du šimtai motinų ir šiaip svečių. Publikai labai patiko Dolores Birūtės Petronytės dainavimas. Visi buvo sužavėti jos gražiu balsu.

GYVENIMO TRAGEDIJA

Pareina jaunavedis namo iš įstaigos ir atsisėda, pas savo jaunąją žmoną prie stalo. Atskleidžia laikraštį ir sako:

— Baisu, kas dedasi pasaulyje. Traukinio katostrofa, trys apiplėšimai. Aštuoni automobiliai susikūlė, keturi kaimai sudegė... Didžiausi potvyniai pasaulyje, audros, laivų katostrofos, žemės drebėjimas, žmogžudystės, revoliucija...

— Tai dar ne viskas, — sako jaunoji žmonelė, — man bulvės prisvilo...

KUR TEISINGUMAS?

Tėvas: — Marytė negali už tavęs eiti.

Sūnus: — Kodėl?

Tėvas: — Todėl, kad ji tavo puseserė.

Sūnus: — Kur gi teisingumas? Tėtė vedė mamą, dėdė—tetą, o aš nė puseserės.

Visa, kas tik Jūsų namams reikalinga: stogo taisymas, sienų dažymas, šingeliavimas, insuliacija, aliejaus šilumos įvedimas ir medžio arba dailidės darbas — kreipkitės į mus. Jūs būsite patenkinti mūsų patarnavimu.

NATIONAL ALCALA INDUSTRIES
VINCENT KRIAUČIŪNAS
366 UNION AVE., BROOKLYN, N. Y.
Tel.: EVegreen 4-0753.

LIETUVIŲ NAŠLAIČIŲ REIKALU

Pagal veikiančius emigracijos įstatymus, per vienerius metus Amerikon gali įvažiuoti 386 Lietuvos piliečiai. Naujos kvotos metai prasideda kasmet liepos 1 d.

Prezidentas Trumanas 1945 metų gale išleido potvarkį, kuriuo pirmenybė įvažiuoti Amerikon teikiama našlaičiams vai kams. Šis potvarkis taikomas ir lietuviams našlaičiams, esan tiems amerikiečių valdomoje Vokietijos dalyje. Jų ten yra nemažas skaičius.

Atsikviesti našlaičius Amerikon atskiri asmenys negali. Tai gali padaryti tik didžiulės organizacijos, kurioms valdžia pripažino teisę duoti savo afideivitus. Tokia teisė suteikta katalikų, protestonų ir žydų labdaros organizacijoms.

Amerikos Catholic Committee for Refugees, glaudžiai veikiąs su War Relief Services organizacija, sutiko duoti reikalingus afideivitus lietuviams našlaičiams, jei Bendrasai Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas užtikrins, kad našlaičių atgabenimo ir apgyvendinimo išlaidos bus apmokėtos. Kaip jau buvo anksčiau pranešta, vieno našlaičio kelionė iš Vokietijos iki New Yorko kaštuoja 163 dol., o jo išlaikymas prieglaudoje ir mokykloje — 25 dol. mėnesiui.

Kiekvienas našlaitis, atvežtas Amerikon, turi teisę būti įsūnytu (adopted), jei tik susiras jį savo šeimon paimti norinčių ir jei tos šeimos bus pripažintos tinkamomis ir galinčiomis našlaitį įsūnyti.

Bendrasai Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas jau turi savo sąraše visą eilę geraširdžių lietuvių, kurie nori įsūnyti po našlaitį. Yra net tokių, kurie sutinka paimti po dul Yra atsiliepusių draugijų, kurios sutinka apmokėti vieno ir daugiau našlaičių kelionės išlaidas.

Dėkodami jau išgirdusiems našlaičių gelbėjimo balsą ir laukdami daugiau geraširdžių, čia norime papildomai pranešti tokias žinias:

1) Kiekvienas geraširdis lietuvis našlaičių gelbėtojas, kuris sutiko apmokėti kelionės išlaidas, yra prašomas būti pasiruošęs atsiųsti $163.00, kai bus nurodyta.

2) Kas tik gali, yra prašomas šiai našlaičių gelbėjimo veiklai paaukoti bent kokią pinigų sumą. Čekius ir Money Order rašykite tokiu vardu: Lithuanian Orphans Fund ir siuskite United Lithuanian Relief of America, 19 W. 44 St., New York, N. Y.

3) Visos lietuvių draugijos yra prašomos paskirti kiek galima didesnes aukas. Būsime labai dėkingi, jei turtingesnės draugijos paaukos bent vieno našlaičio kelionės išlaidoms padengti.

4) Įsūnyti našlaičius sutikusios šeimos prašomos iš anksto žinoti, kad jos galės pasirinkti pageidaujamus vaikučius, tačiau jos turi sutikti, kad įsūnijimui našlaičių galutinai bus atiduoti tik tada, kai prityrusios labdaros darbe komisijos tars savo palankų žodį.

Kadangi laiko nedaug liko, todėl prašome visus lietuvių našlaičių prietelius ir gelbėtojus paskubinti savo apsisprendimą ir tiesti pagalbos ranką.

United Lithuanian Relief Fund of America
19 West 44th St., New York 18 N. Y.

SCHOLES BAKING INC.
LIETUVIŠKA DUONA — GERIAUSIA DUONA
532 Grand Street, Brooklyn, N. Y
Mūsų duona pristatoma į kitus miestus. Mūsų kepyklo je galite gauti vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitokioms iškilmėms pyragų.
Tel.EVergreen 4-8802

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn. N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas, EVergreen 8-9770

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 Grand Street, Brooklyn. N. Y.
Notary Public Tel.: STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Avenue, Brooklyn. N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

Estate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
Notary Public Tel., Newton 9-4464

F. W. SHALINS
(ŠALINSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y
Tel. VIrginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

RODZEVICZ FUNERAL HOME
P. RADZEVIČIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
402 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y

Visi šie laidotuvių direktoriai šiuomoje automobilius įvairiems reikalams

New Yorkas ir Apylinkė

Lėktuvas atsimušė į dangoraižį

Praeito pirmadienio vakarą, apie 8 val., didžiulis armijos lėktuvas, skrisdamas iš Smyrna, Tenn. į Newarko aerodromą, atsimušė į Manhattan Company dangoraižį, esantį Wall gatvėje, New Yorke. Penki lėktuve skridę žmonės, jų tarpe viena moteris, WAC karininčė, vietoje žuvo. Lėktuvas, atsimušęs į 58 aukštą, subyrėjo į šipulius. Tikroji katastrofos priežastis — ūkana, kurioje lėktuvas buvo paklydęs.

New Jersey lietuvių seimelis tęsiamas

Šių metų gegužės 14 d. įvykęs New Jersey lietuvių organizacijų seimelis, kuriame dalyvavo virš 80 atstovų, buvo padaryti sekanti nutarimai:

Nutarta peorganizuoti New Jersey Lietuvių Tarybą, padarant reikalingus pakeitimus.

Nutarta, kad vieta bus Newarko mieste, adresas: Šv. Jurgio Dr-jos Salė, 180 New York Ave.

Nutarta, kad N. J. L. Tarybos veikla nepriklausys nei jokios partijos bei grupės — veiks nepriklausomai.

Nutarta valdybą rinkti iš 7 narių vieniems metams laiko. Į valdybą išrinkti:

Adv. C. F. Paulauskas, Jr., pirmininkas, kun. Michael Kemežis, Antanas Masandukas, Jokūbas J. Stukas, Jr., Juozas Balazas, vicepirmininkais, Jonas V. Baltrukonis, iždininkas, Albinas S. Trečiokas, sekr.

Nutarta N. J. L. O. seimelį uždaryti iki gegužės 28 d., ir gegužės 28 d., susirinkus, tęsti nebaigtus dienotvarkės klausimus toliau. Todėl šiam reikalui susirinkimas nutartas šaukti gegužės 28 d., Šv. Jurgio Draugijos Salėje, 180-2 New York Ave., Newarke, 8 v. vakare.

A. S. Trečiokas, sekr.

Kviečia į paradą

Amerikos Lietuvių Legijono Dariaus ir Girėno Postas 1 n. kviečia lietuvius karo veteranus dalyvauti gegužės 30 d. Memorial Day Parade New Yorke.

Lietuvių veteranų dalinys renkasi tarp 8 ir 9:30 val. rytą West 75th gatvėje, tarp Broadway ir West End Ave., New Yorke.

Su šiuo daliniu žygiuos ir Angelų Karailenės parapijos būgnų ir trimitų orkestras, vadovaujamas kun. Masaičio.

Visi karo veteranai lietuviai kviečiami žygiuoti šiame dalinyj, Septintos Divizijos sudėty.

Adv. K. R. Jurgėla,
A. L. L. Dariaus ir Girėno Posto Parado Komisijos Pirm.

Jurginės piknikas

Šv. Jurgio Draugija rengia pikniką, kuris įvyks birželio 29 d., Dexter parke, Woodhaven, N. Y. Piknikui gros Pavydžio orkestras.

Rengtas bankietas virto laidotuvėmis

NEWARK, N. J. — Retas, nepaprastas atsitikimas: susirinkus į bankietą minėti Juozo ir Marės Šliaužių 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktį, sužinota, kad Marė Šliaužienė mirė lygiai tą dieną prieš bankietą ruoštą jos garbei. Velionė mirė širdies liga šių metų gegužės 18 d., 5 val. po pietų, šeštadienio vakare, o bankietas turėjo įvykti sekmadienio vakare. Ir įvyko, bet vietoje liksmo bankieto, vietos klebonas kun. Ignas Kelmelis sukalbėjo maldą, o bankieto dalyviai apsiėjo be gėrimų ir muzikantų.

Marė Šliaužienė buvo jauna moteris, apie 46 metų, visą laiką dirbo lietuvių tarpe, ir nors Amerikoje augusi, bet buvo gera lietuvė ir amerikietė. Paliko vyrą ir dvi dukteris, o taipgi — daug giminių.

A. S. Trečiokas

Sėkminga pramoga

Gegužės 12 d. Šv. Jurgio svetainėje, Newarke, įvyko J. J. Stuko vadovaujamo Rūtos Klubo radijo pramoga, kurioje dalyvavo daug publikos, ypač jaunimo. Koncertinė programos dalis buvo gana ilga, bet įvairi ir nenuobodi. Dalyvavo chorai, solistai, smuikininkas. Visi buvo patenkinti tautiniais šokiais. Buvo ir trumpų kalbų. Bendrai, pramoga buvo sėkminga.

Grįžta iš Floridos

Mums pranešama, kad vienybietis Jonas Spurga su šeima apleidžia Floridą ir vasaros sezonui grįžta į Jefferson, L. I. gyventi. Reikia pažymėti, kad Jonas buvo vienas iš pirmųjų New Yorko apylinkės lietuvių pradėjusių žiemos sezonui važinėti į Floridą. Dabar jau daugelis mūsų apylinkės biznierių lietuvių vyksta "žiemavoti" į Floridą. Spurgai kasmet vyksta į Miami, Floridą.

CLEMENT A. VOKET-
VOKIETAITIS
Advokatas
41-40 74th Street,
Jackson Heights, N. Y.
NEwtown 9-5972

HAVEMEYER 8-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASPETH, N. Y.

LICENSES

Beer, Wine, Liquor
WHOLESALE AND RETAIL

NOTICE is hereby given that License No. RL 8789 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 168 Schenectady Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
EDWARD R. & WALTER J. BUTTERLY
Walt & Eddie's Rest.
168 Schenectady Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 19317 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 111 Atlantic Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
ANTHONY PHILLIPS
111 Atlantic Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RW 875 has been issued to the undersigned to sell beer and wine at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 274 Nostrand Ave & 83 Kosciusko St., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
FRANK N. NICHOLAS G.
& MICHAEL J. PIEZZO
(Pizzeria)
274 Nostrand Ave.,
83 Kosciusko St., Brooklyn, N. Y.

IEŠKOMI

Mikšienė Elzbieta, iš Valkininkų valsč., gyv. New Yorke.

Mikučionis Aleksas iš Alytaus

Milašauskas Antanas.

Miliauskienė — Pociūtė, Veronika, iš Raseinių apskr.

Morkūnas Laurynas, iš Ukmergės apskr., gyv. Detroite.

Mykolaitis Rokas, sūnus Kazio, iš Šiaulių apskr., gyveno Chicagoje, vėliau Philadelphijoje.

Nagin Stefanija ir Jadvyga, gyveno Brooklyne.

Naudžius Antanas ir Naudžiūtė Agota.

Norkienė Normantaitė Ona, Kretingos apskr.

Okas Mykolas, 1938 metais gyveno Chicagoje.

Ozechauskas Edvardas gyvena Brooklyne.

Pajuodis Jurgis, gyveno Chicagos apielinkėje.

Paliulis Jonas, iš Biržų apskr. turėjo ūkį netoli Chicagos.

Palubeckienė Ona, 1938 m. gyveno Bostone.

Paplauskas Antanas.

Paulikas iš Mažeikių apskr., gyveno Chicagoje.

Pavilionis Jonas, apie 52 m. amž., gyveno Philadelphijoje.

Pėčinienė Šaukaitytė Ona, (jos tėvas iš Vilkaviškio).

Pečiukėnas Juozas, gyvena Chicagoje.

Pečiukaitytė Stanislava gyvena So. Bostone.

Petrulis Alfonsas, sūnus Zigmo, iš Rokiškio, gyvena Chicagoje.

Pikelienė Budraitė, Valerija, gyvena Bostone.

Plioplis arba Plioplienė, iš Šakių apskr.

Podelis Jonas, sūnus Felikso, gyvena Bostone.

Povilionienė Čepaitė, Antanina, gyvena Philadelphijoje.

Pralgauskai, Antanas, Juozas ir Aleksandras, gyv. Bostone.

Puleikis Antanas, gyvena Chicagoje.

Pumputis (itevski) Kazimieras iš Šiaulių.

Pupalaigis, Kazys, gyvena Pittston, Pa.

Pauras Mikas, gyvena Boston arba Lowell, Mass.

Purvinis Nikodemas, gyvena Nashua, N. H.

Rachiminienė Marė, iš Utenos, gyveno Bostone ar Brooklyne.

Radzevičienė Dzetvackaitė Rožė, duktė Kazio ir Kastės.

Radzevičius Jonas, sūnus Felikso, gyveno Brooklyne.

Rakšienė Dzetveckaitė Marta duktė Kazio ir Kastės.

Ramonas Feliksas, sūnus Stasio, gyveno Benleville (Bensonville?).

Rasčiauskai, Kazys ir Henrikas, iš Kedainių, gyveno New Yorke.

Raudonaitis Juozas, sūnus Jono, iš Vilkaviškio.

Rimkienė Bražinskaitė, Karolina, gyveno netoli New Yok.

Rimkus Nikodemas ir Petras, sūnūs Antano, gyvena Chicago.

Rimša Vladas, iš Rokiškioap. gyven. Bostone, Chicago ar Brooklyn.

Rudaičiai Jonas ir Pranas, 1910 m. atvyko į Chicagą.

Rudaičiai Juozas, Simonas ir Tadas, Simono ir Onos vaikai. gyveno New Yorke.

Rudavičius Vladas, sūnus Antano, ir jo žmona Mažeikaitė, gyvena Chicagoje.

Rudokai, Antanas ir Domininko vaikai Petras ir Meldra, gyvena Chicagoje.

Rubis Julius, pramoninkas, gyvena New Yorke.

Samalevičius Jonas.

Samkus Stasys, sūnus Mykolo, iš Raseinių apskr.

Samuolis Antanas, gyveno Cicero, Ill.

Šaulytė Ona, vienolė, buvusi Marijampolės Vagdienių Seselių vienuolyne.

Sebastijonienė Marta, gyvena Chicagoje.

Shapas Mary ir Tol.

Šimaitis, Aleksandras ar Stasys, gyvena Bostone.

Šimkienė Bražinskaitė Marijona, gyveno prie New Yorko.

Šiurkus ir Šiukaitė iš Šiaulių apskr.

Skridulis Stasys ir Skridulytė Liucija, gyvena Chicagoje.

Smaliukas Jurgis ir Marija, prekybininkai Philadelphijoje.

Smilgys Vladas, gyveno Chicagoje.

Šniuika Juozas iš Ukmergės apskr.

Šniukštytė Petrauskaitė Verutė, (ištekėjusi už kito vyro) Chicagoje.

Sobietzki, iš Šiaulių apskr. 1930 m. gyveno New Yorke.

Sogelis Mykolas, iš Utenos.

Stanevičiai Antanas, Juozas ir Vaclovas, gyvena Chicagoje.

Stanevičius Bronius, 32 metų amžiaus, iš Mažeikių.

Stanys Vincas.

Stankevičius Motiejus, gyveno Chicagoje.

Stankienė Šimanskaitė, Zofija, gyvena Chicagoje.

Star (Startinskienė) Dambrauskaitė Ona ar Kazimiera, iš Biržų.

Stasytė Konstancija. 1928-29 išvyko Amerikon.

Staškauskis Pranas, gyvena Chicagoje ar Philadelphijoje.

Stankevičiai Jonas ir Kazys ir Stankevičiūtė Kazė iš Kauno

Stevens Steponavičiai Konstantinas ir Jonas, gyvena Chicagoje.

Stirnevičius Boleslovas, gyvena Brooklyne.

Streviskai Adomas ir Agota (Bandzevičiutė) Lawrence, Mass

Strumskis Feliksas, gyvena Chicagoje.

Šturas Ignatavičius Antanas, iš Ukmergės, gyvena Chicago.

Sutkaitis Jonas ir Motiejus sūnūs Kazimiero, gyv. Philadelphijoje.

Sutkaitis Jonas, kopelos griežikas, gyvena Chicagoje.

Švagždžiai Kazys ir Leonas, gyvena Bostone.

Tamošaičiai Jonas, Antanas ir Vincas, gyv. Gold St., Brooklyne.

Tamulevičius Antanas, iš Varėnos apskr.

Trepkienienė Zumruitė Elena, gyvena Moline, Ill.

Tupčiauskas Pranas, gyvena Chicagoje.

Tvaranavičiai, iš Kedainių apskričio.

Urbonas Pranas iš Šiaulių.

Urbonas Motiejus, sūnus Motiejaus, gyvena Brooklyne.

Vaičikauskai Leonardas ir Julija (Longvennaitė), gyvena Chicagoje.

Vaitiekūnas Feliksas, gyvena Chicagoje.

Vaitkevičius Antanas, sūnus Petro.

Vaitkienė Paukštytė Kotrina, gyvena Chicagoje.

Vaitonytė Ona, iš Kupiškio.

Valackis Jonas, gyvena Detroit, Mich.

Žemaitaitis Antanas.

Ieškantieji arba apie juos žinantieji prašomi atsiliepti į

Consulate of Lithuania
30 North La Salle St., Chicago 2, Ill.

LIETUVIŠKA
ALUDĖ
GARŠTI UŽKANDŽIAI
KASDIEN
★
Patogi vieta užėjimui su MOTERIMIS
★
Alus — Didelis pasirinkimas visokių gėrimų
Juozapas Zeidat
411 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.

DUCHESS CAFE
BROLIŲ KLIMŲ KAVINĖ
VIENA IŠ PUIKIAUSIŲ PAJŪRYJE
51 E. Park Ave., Long Beach, N. Y.
Įvairiausios ir geriausios rūšies gėrimai ir maistas
Kiekvieną vakarą šokiai
grojant geram orkestrui.
Tel.: Long Beach 820.

LICENSES

Beer, Wine, Liquor
WHOLESALE AND RETAIL

NOTICE is hereby given that License No. EB 2874 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1250 St. Johns Place, Borough of B'klyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
FAIRWAY BOWLING LANE, INC.
1250 St. Johns Place, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. EB 2845 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 398 Manhattan Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
ANTHONY ANGELINO
398 Manhattan Ave., Brooklyn, N. Y.

GB 19388 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 9318 — Avenue K, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
WILMA VAN ANTWERP
9318 — Ave. K, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 8912 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 206 Wyckoff Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
STEPHEN MAIDL
206 Wyckoff Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 1414 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 471 — 53rd Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
ELSIE T. ANDERSON
Exec. of Estate of Wilmer Anderson
471 — 53rd St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 1791 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 74 Rochester Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
HARRY PRIMAVERA
74 Rochester Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 1539 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 2226 Surf Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
SURF BAR & GRILL
2226 Surf Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 1622 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 5111 — 4th Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
PETER CARRY & THOMAS DEACY
Emerald Isle Bar & Grill
5111 — 4th Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 6300 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 8226 — 5th Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
GEORGE OXX
8226 — 5th Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 3512 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1804 Flatbush Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
FRANK CALLAHAN
1804 Flatbush Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 7487 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1071-3 Fulton Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
DOUGLAS JAMES
(Royal Bar & Grill)
1071-3 Fulton St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 7003 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 890 Quincy Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
JOSEPH TAGLIAFERRI
890 Quincy St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 1293 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 2121 Emmons Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
LOUIS LAGIOS
2121 Emmons Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 1900 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 170 Stuyvesant Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
JOSEPH TAGLIAFERRI
170 Stuyvesant Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 3518 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 3901 — 3rd Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
JOHN RUSHMER
3901 — 3rd Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. L 5479 has been issued to the undersigned to sell wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 487 — 6th Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
EMIL A. MELLOW &
FRANCIS J. MELLOW
487 — 6th Ave., Brooklyn, N. Y.

J. VAITULIONIS
PIRMAS LIETUVIS
Chiropraktas Gydytojas
307 GRAND STREET,
BROOKLYN, N. Y.
Valandos. nuo 9 ryto iki 8 vak.
Šventadieniais susitarus

BROADWAY FOOD SHOP CAFETERIA
JOE. WITOWICH, sav.
Geriausia valgykla visoje apylinkėje
Pas mus gaunama geriausia sriuba
STEIKAI, VIŠTIENA IR KITOKIE
ŠVARIAI GAMINAMI VALGIAI
Mes paruošiame viską, kas tik reikalinga vestuvėms, bankietams ir kitokiems pokyliams
Mes suteikiame savo patarnavimą ne tik virtuvėje, bet ir prie stalų
KREIPKITĖS — BŪSITE PATENKINTI.
139 Broadway (prie Bedford Ave.) Brooklyn, N. Y.
Evergreen 4-9505

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
Įsteigta 1882 m.
Mūsų batų kokybė jau seniai yra žinoma lietuviams
DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS VISIEMS ŠEIMOS NARIAMS
245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EV.7-2043

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. JOHN WALUK
161 No. 6-th Street
VALANDOS:
8 — 10 ryte
1—2 popiet
6—8 vakare
Tel. Evergreen 8-9229

DR. BLADAS K. VENCIUS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
499 Grand Street
VALANDOS:
9 — 12 ryte
2 — 9 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. ofiso STagg 2-0706
Namų — Jamaica 6-3834

DR. A. PETRIKA
(DANTŲ GYDYTOJAS)
221 So. 4-th Street
VALANDOS:
9—12 ryte
1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. EVergreen 7-6868

DR. ADAM V. WALMUS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
650 Fifth Avenue
(19th St. kampas)
VALANDOS:
9 — 12 ryte
1 — 8 vakare
Trečiadieniais uždaryta
Tel.: SOuth 8-5569

TARZANAS IR TARZELĖ

Edgar Rice Burroughs.

Mėnulio apšviestomis medžių šakomis Tarzanui draugingos bezdžionės skubinosi į pagalbą. Dabar jos jau gerai suprato, kad Tarzanas yra pavojuje ir kad jį reikia tuojau gelbėti. Tik ar bezdžionės spės atbėgti?

Tuo tarpu Tarzanas, norėdamas išlošti daugiau laiko, užvedė pokalbį su laukinių kovotojų vadu, kuris, savaime aišku, nieko nežinojo apie bezdžionių planus. Tarzanas bijojo, kad bezdžionės gali pasivėlinti.

Nežiūrint to, senasis laukinių vadas labai nervinosi. Jis lyg kažką nujautė. Jis žinojo, kad pavojus negrumos jam tik tada, kai džiunglių viešpatą bus negyvas. Todėl jis savo kariams davė ženklą...

Vado įsakymu, Tarzano ir kitų dviejų belaisvių priešakyje tuojau išsirikiavo su ištemptais lankais ir aštriomis strėlėmis laukiniai kareiviai. Dar sekundė, ir šios strėlės pervers nelaimingųjų belaisvių širdis.

Kas bus toliau — žiūrėkite kitame Vienybės numery